

67. évf., 2013. VI. 6., ára 50 dinár

21

Jó Pajtás

Tavaszi, te huncut!

Kirándultunk

Már nagyon vártam a csütörtököt, ugyanis kirándultunk Újvidékre, egy szép nagy busszal.

Először a közeli Kamancra (Kamenicára), iskolánk névadójának, Jovan J. Zmajnak a házába látogattunk el. Ő orvos és költő volt. A házát átalakították múzeummá. Az orvosi műszerei és a művei is ki vannak állítva. Ezután a péterváradi várba mentünk. Itt mindenki fényképezkedett. Megnéztük a toronyórát is. Képzeljétek, még a katakombákba is lemerészkedtünk! Ez nagyon érdekes volt. Régen is olyan okosak voltak az emberek, hogy szellőzőnyílásokat csináltak, nehogy megfulladjanak a füsttől. Megtekintettük a planetáriumot. Különböző csillagokat és bolygókat láttunk. Mindezt egy jó ebéd követte. Újvidéken jártunk a Tartományi Természetvédelmi Múzeumban is. Ezután egy hosszú séta következett. A Duna parkba mentünk, és az ott élő hattyúkkal fényképezkedtünk. Hazafelé jövet a buszban jókat beszélgettünk. Nekem érdekes volt a kirándulás.

Dékány Máté, 3. c osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Zmaj bácsi kertjében

Bevesszük a várat

A katakombákban

Játék közben

Fagyizás Újvidék belvárosában

Sakkozók nyara Verbászon

Gens una sumus

A gyermekszakkornak hagyományát folytatva Verbász Község Sakkszövetsége meghirdeti az idejű pionír, kadett és junior (középkisiskolás) nyári sakkturnáját. A versenyt 2013. június 15-én 10 órai kezdettel tartják meg a verbászi Bácska Szállodában (Verbász, Tito marsall utca 92.), ahol 350 dinár térítés ellenében ebéd is előrendelhető.

Részt vehetnek szerbiai általános és középkisiskolás tanulók. A versenyzők saját sakkészletet és sakköröt hozzanak. A sakkturnát egyéni: fiú és leány konkurenciában, svájci rendszer szerint, hét fordulóban tartják meg, a Szerbiai Sakkszövetség és a FIDE „gyorsított” sakkversenyekre vonatkozó szabályaival összhangban. A legjobbakat serlegekkel, érmeikkel és sakkirodalommal jutalmazzák.

A benevezéseket 2013. június 14-éig, péntekig kell eljuttatni a szervezőknek. Benevezéseket a helyszínen, a verseny előtt is elfogadják.

A sakkturna főbírója Milan Miladinov FIDE nemzetközi bíró, segédjei Petar Miličević és Tomislav Navratil. A verseny végeztével a táblázatot minden résztvevő ingyen megkapja, de közzéteszik a Dnevník napilapban és az internetes sakkportálokon is.

Résztvételi díj (kotizáció) 300 dinár résztvevőnként. Érdeklődni a 063/785-785-4-es telefonszámon lehet Tomislav Navratil szervezőnél.

Nagy öröm egy szép eredmény

Év végén, amikor visszapillantunk, mi minden történt az elmúlt iskolaévben, láthatjuk, hogy a sok tanulás mellett jutott időtök olyasmire is, amiben örömtöket leltétek.

A magyarkanizsai Jovan Jovanović Zmaj iskola Ady Endre részlegének tanulói is kiváló eredményeket értek el nemcsak a nyelvtanversenyen, hanem az informatikavetélkedőn is jeleskedtek, olvastam a sajtóban. Az iskola honlapján sok mindent megtudtam róluk: Tavaly óta tehetségpont iskola, ami azt jelenti, külön foglalkoznak a tanárok a tehetséges diákokkal. Ez meg is látszik az eredményükön!

A találkát a magyarkanizsai fürdő játszótéren beszéltük meg. Míg oda igyekszem, azon gondolkodom, vajon mi mindennel foglalkoznak még szívesen a magyarkanizsaiak? Emlékszem, mindig ott vannak Óbecsén, a Kőketánccon, az óvodások és általános iskolások népi játék és néptáncvetélkedőjén, s a Ricsajon. Nemrég aranyérmes volt a Csillagfűrt...

Az egyik padon máris megpillantom a rám várakozó gyerekeket, s nemsokára tanárnőjük, Szabó Klára is megérkezik. Máris sorolom, ki-nek a nevével találkoztam az iskola weblapján: Kávai Áron, Pósa Luca, Hejberger Konrád, Sörös Angelika, Pósa Viktória, Milutinovity Dávid, Antóci Bence, Horváth Bálint. Mindannyian valamilyen verseny győztesei.

Közülük a hetedikes **Pósa Luca**, az ötödikes **Kávai Áron**, **Szücs Dóra**, a nyolcadikos **Pihe Aleksandar** és **Ladócki Viktor** jött el egy kis beszélgetésre.

Aleksandar a sport terén jeleskedett, de ott volt a töriversenyen is.

– Nagyon szeretek sportolni – jelenti ki Aleksandar –, s a tanulás mellett szívesen röplabdázom már két éve. Vörös Lídia tanárnő foglalkozik velünk. Mivel az elődöntőkön jól szerepeltünk, eljutottunk a vajdasági döntőre is, melyet Szabadkán tartottak meg. Ott harmadik helyezést értük el. De nemcsak a sport érdekel, részt vettem a történelemvetélkedőn is. Szeretem a történelmet, ezért is jelentkeztem erre a versenyre. Igaz, sokat kellett készülni, de megérte, mert érdekelt az első és második világháború időszaka, így nem volt nehéz megtanulni. Az iskolai versenyen első lettem, Nagyikindán, a körzetin pedig harmadik. Sokat köszönhetek Kávai Szabolcs történelem tanárnak is, aki fölkészített erre versenyre.

Viktor Budapesten szerepelt jól a fogalmazásával, melyet szülőfalujáról, Adorjánról írt.

– Fodor Éva földrajztanárnő figyelt föl a Palóc Társaság Szép szülőföldem című pályázatára, s sokat segített nekem – jelenti ki Viktor. – Leírtam, milyen szép kis falu Adorján. Szeretem, hisz a Tisza mellett terül el, ahol lehet horgászni, fürödni...

Luca a Neumann-versenyen a számítógépes grafikával jeleskedett, s eljutott Szekszárdra. Részt vett a prózamondó versenyen is, meg a Gyermekfesztiválon is, Magyarkanizsán...

– Ötödikes korom óta járok a számítógépes szakcsoportra – dicsekszik Luca –, s már

A diákok tanárnőjükkel a íróttábor alapítóinak emléktáblja mellett

számos versenyen vettem részt. Az idei volt a legeredményesebb, ugyanis Zentán az előválogatón harmadik lettem, így eljutottam Szekszárdra, a döntőre. Számítógépes grafikát kellett rajzolni. Mivel apukám grafikus, sokat tanultam tőle. Van egy táblám, amire rajzok, s ez látszik a számítógépen is. Otthon, ha unatkozom, sokat rajzok... A versenyen szabad téma volt, én lovat rajzoltam. A díszoklevél mellett kaptam még egy webkamerát, könyvet, meg rengeteg újságot. Nagyon örülök, hogy eljutottam erre a rangos versenyre, mert megláthattam Szekszárdot, ugyanis volt városnéző program is. Nagyon szép város, meg hát a díj sem elhanyagolható. A felkészítő tanárom, Korenczy László is örült az eredményemnek.

A cigánylány szoboránál is pózolkak, aki, a monda szerint, száz évvel ezelőtt meggyógyult a gyógyvívztól

Áron szintén részt vett ezen a versenyen, s elmagyarázta, kiról nevezték el ezt a vetélkedőt.

– A Neumann-versenyt Neumann Jánosról nevezték el – magyarázza Áron –, ugyanis részt vett az első számítógép megszerkesztésében. Én először indultam ezen a versenyen, és továbbjutottam Szekszárdra, ahol első lettem. Büszke is vagyok magamra! Híres építményeket rajzoltam: víztornyot, múzeumokat. A díszoklevél mellett kaptam még egy 32 gigabites pendrive-t is. Jó volt Szekszárdon. Kollégiumban laktunk, megnéztük a város nevezetességeit: a Babits Mihály Emlékházat, Garai János szobrát, a Várkaput, a Múzeumot, a Török tornyot, a Prométheusz parkot... Ismerkedtem más iskolákból jött diákokkal, az adaiakkal, moholiakkal, palicsiakkal...

Nemcsak grafikával foglalkozom, szeretek a Tiszán kajakozni, és fuvolán meg zongorán is játszom...

A zentai Emlékkola volt a házigazdája a körzeti magyar nyelvi és helyesírási versenynek, amelyen az észak-bánáti körzethez tartozó hat község általános iskoláinak legjobb felsős nyelvtanosa, mintegy 80 tanuló mérte össze tudását. Minden tagozatról a három legmagasabb pontszámot elért versenyző jutott tovább a köztársasági vetélkedőre, Szabadkára.

– Sokat gyakoroltunk – mondja Dóra –, s így én második lettem a körzeti versenyen. A magyartanárnő, Szabó Klára sokat foglalkozott velem, megoldottuk a régebbi anyanyelvi versenyek tesztjeit, közmondásokat, szólásokat tanultam. Szeretem az anyanyelvemet, szeretek olvasni.

Koncz Erzsébet

A tűzhely előtt

Bár a konyhai titkok nagy részét el lehetjük az anyukánk mellett, és egy kis gyakorlással tökéletesíthetjük a főzőtudományunkat, ennek ellenére sokan gondolják, hogy a főzés valóságos misztikum, és közel sem egyszerű finom ételeket alkotni a tűzhelynél. Nemcsak ügyesség és gyakorlat kell hozzá, hanem tehetség is, állítják egyesek, mint ahogy önmagában nem elég ismerni a hozzávalókat és az elkészítés módját, ugyanannyira fontos, hogy szeressünk is főzni. Van, aki örömmel sűrög-forog a konyhában, és kihívásnak éli meg a sütést-főzést, szívesen kísérletezik, próbál ki új és különleges recepteket, más a kuktáskodás alól is kihúzná magát, mert a krumplipucolás, panírozás, vízforralás vagy a főzelék kevergetése idegen tőle. Persze azért egy szintig mindenki feltalálja magát a konyhában, és ha egy teljes ebédet nem is, de a legegyszerűbb dolgokat egyedül is el tudja készíteni, mint ahogy a szabadkai Október 10. iskola tanulói is elboldogulnak a tűzhely előtt, vagy legalábbis besegítenek a kalácssütésbe vagy kuktáskodnak az anyukájuk, nagymamájuk mellett. A sütés-főzés tudományáról a hatodikos **Turányi Andreával** és **Kádár Dáviddal**, valamint a nyolcadikos **Fehér Flórával** és **Imrity Mirellával** beszélgettünk.

Flóra kevés időt tölt a konyhában, mert az iskola mellett egyéb kötelezettségei is vannak, zenedébe jár és zumba-órái vannak, így az anyukájának csak ritkán tud segíteni főzés közben.

– Az anyukám bár mindennap főz, nem nevezném őt konyhatündérnek, mert például kalácsokat nem szokott csinálni. A nagymamám szokott kalácsokat sütni, és nagyon finomak a sütiije. Néha segíték is neki. Ő kiméri a hozzávalókat, én pedig a mixerrel összekeverem. Persze anyunak is gyakran segíték, a könnyebb dolgokat elvállalom, megcsinálom a salátát, ami szerintem nagyon egyszerű dolog. Jelenleg nem vagyok olyan nagyon otthon a konyhában, de remélem, hogy egyszer majd

megtanulok főzni, és jó szakácsnő lesz belőlem. Szerintem sok gyakorlás meg ügyesség kell hozzá, mert, akinek megvan a gyakorlata, az akár új ételkülönlegességeket is kitalálhat, de a kezdők inkább maradjanak a szakácskönyvnél. Ha jobban tudnék főzni, szívesen meglepném egyszer a családot valami finom, ünnepi ebédrel. Talán majd egyszer.

Dávid viszont elég tapasztalt a főzés terén, legalábbis, ha magára van utalva, biztosan nem marad éhen.

– Anyukám délelőtt dolgozik, így amikor délutáni váltásban járok, néha én szoktam magamnak elkészíteni az ennivalót, de ha délelőttös vagyok, anyu délutánra megfőz. Nemesyszer előfordult már, hogy felhívtam őt telefonon, és megkérdeztem, hogyan kell ezt vagy azt elkészíteni, miből mennyit kell hozzátenni, és egyedül megcsináltam. Például egyszer fasírtot sütöttem, még a henteshez is én mentem darált hússal. Nagyon jól sikerült. Ilyenkor büszke vagyok magamra, és kedvet kapok a főzéshez. Habár nem minden ételt egyszerű elkészíteni, például néha az előkészületek bonyolultabbak, mint maga a főzés. Mondjuk a csirkét szétdarolni nem könnyű, de ha minden elő van készítve, már elég egyszerű. Nekem azzal van problémám, hogy odafigyeljek az ételre. Volt, hogy megégett a hús, ki kellett dobnom, és a zsebpénzemből vettem meg újra a hozzávalókat. A kalácssütésben nem szoktam segíteni, a főzés nekem nagyobb kihívás, és szerintem jó is, ha egy fiú feltalálja magát a konyhában.

Andrea viszont a főzőtudományt a család férfitagjaitól lesi el, a nagytatájától és az apukájától tanul, és szerinte a férfiak jobban is főznek a nőknél.

– Az apukám szakács, jelenleg is éppen egy németországi étteremben dolgozik. Leg-

többször anyu főz, apu csak akkor, ha kedve van hozzá, de az az igazság, hogy apu főzött valamiért finomabb, különösen a csiga- és a gombaételek, de a hagyományos ételeket is jól készíti. Én inkább a kalácssütésben vagyok otthon, anyuval együtt szoktunk sütni, vagyis az ő felügyelete mellett csinálom, mert volt már, hogy odaégett a kalács, meg bár finom, de az alakja nem olyan, amilyennek lennie kell, vagy szétesik. Persze van, amikor jól sikerül. A főzésnél is szoktam segíteni, ha megkérnek rá, de azt nem annyira szeretem, meg félek is, hogy teljesen magamra legyek utalva a konyhában, nemcsak most, hanem a későbbiekben is. Nem vagyok benne biztos, hogy a főzéssel egyedül is meg tudok majd birkózni, mert szerintem nincs hozzá érzékem, tehetségem.

– Nálunk anyu és a nagyi szokott főzni, én inkább a vacsoránál segíték, például megsütöm a rántottát vagy hasonló egyszerű dolgokat – mondja Mirella. – Kalácsot is tudok sütni, a nagymamámnak is szoktam segíteni. Egyszer az unokatestvéremmel palacsintatortát készítettünk. Az én ötletem volt, és örülök neki, hogy jól sikerült. A legnehezebb a palacsintásza összeállítása volt. Szerintem jobb lehet egyedül főzni, legalábbis, ha oda kerülne a dolog, én nem szeretném, ha folyton bele-szólna valaki, mit hogyan csináljak, és így a siker is valóban az enyém lenne. A vasárnapi ebédeknél is segíték, megsütöm a krumplit, a húst vagy megcsinálom a salátát, ezek az apró dolgok jól mennek, sőt szerintem most már annyi mindent tudok, hogy ha kellene, pár hónap alatt teljesen belejőnnék, és egyedül is tudnék főzni. És akkor akár saját recepteket is kitalálhatnék, habár szerintem nem egyszerű valami újat alkotni.

Sztojánovity Livia

A második triumvirátus

Octavianus, Caesar unokaöccse volt, akit nagybátyja végrendeletével fiává fogadott, és első örökösévé tett. A 19 éves fiatalember, habár gyöngye szervezetű volt, nagy lelkiérettel rendelkezett, és a céljaiért elszántan tudott küzdeni. Kitűnően felismerte a politikai helyzetek lehetőségeit, remek taktikus és jó emberismerő volt. Időszámításunk előtt 43-ban Octavianus szövetséget kötött Antoniuszal és Lepidusszal, a római lovasság parancsnokával Caesar gyilkosai és a szenátus tagjai ellen, így jött létre a második triumvirátus.

Appianosz: Emphyilia (Emfilia), IV/7

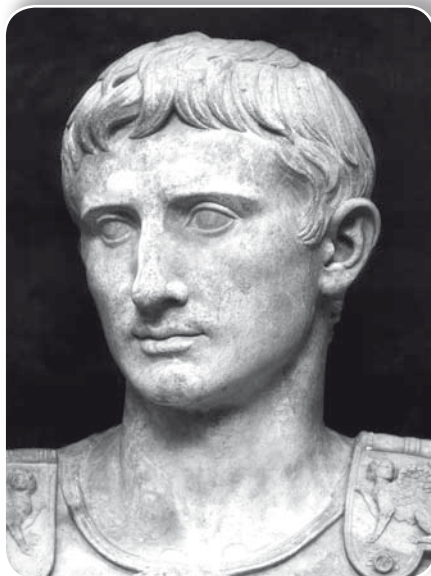
„A triumvirátus tagjai a megérkezésük után azonnal népgyűlést hívtak össze, s azt fegyverekkel vették körül. Publius Titius néptribunus tette azt a javaslatot, hogy a jelenlegi helyzet orvoslására három férfiból álló bizottságot válasszanak öt évre, consuli jogkörrrel. Sem a törvényjavaslat megfontolására szükséges határidőt nem tartották be, sem a szavazás napját előre nem tették közhírré, hanem a javaslatot azonnal törvényerőre emelték. A következő éjszaka az eddigi 17 személyen felül további 130 nevet tartalmazó proscipciós listákat (vagyonelkobzással, fizikai megsemmisítéssel járó törvényen kívülhelyezés az ókori Rómában), helyeztek el a város több pontján. Néhány nappal később újabb 150 személy nevet foglaltak a listába. Elrendelték azt is, hogy a proscipáltak fejét meghatározott jutalom ellenében a triumvirátus tagjainak kell beszo­l­gáltatni. Jutalomként a szabadok pénzt, a rabszolgák pedig szabadságot és pénzt kaptak.”

A proscipciók érzékenyen sújtották az itáliai nagybirtokosokat, és alaposan meggyengítették a régi arisztokráciát (a kiváltságosokat). Sok tekintélyes arisztokrata tönkrement. Óriási földbirtokaik (latifundium) felaprózódtak, és Itáliában a középbirtokosok voltak többségben. A proscipciók még azért is félelmetesek voltak a vagyonosok számára, mivel a rabszolgákhoz intézett felhívás, hogy jelentsék fel uraikat, a római rabszolgatartás alapjait – a család­fő abszolút hatalmát – ásta alá.

Brutus és Cassius – a Caesar-gyilkosok – Kis-Ázsiában tevékenykedtek és készülődtek a háborúra a triumvirek ellen. A triumvirek serege, amelynek a parancsnoka Antonius volt, a köztársasági csapatával a makedóniai Philippi (Filippi) város határában ütközött meg. A triumvirek itt nehéz helyzetbe kerültek, mivel a köztársaságiak nem engedték a nyugati ha-

jóhadat az utánpótlással Makedóniába. Míg Brutus és Cassius Kis-Ázsiából el voltak bőségesen látva utánpótlással, élelemmel. Az utóbbiak mégis két csatában súlyos vereséget szenvedtek, és mindketten öngyilkosok lettek. Majdnem minden katonájuk és az alacsonyabb beosztású tisztikar átpárolt a triumvirekhez. Tehát a triumvirek i. e. 42-ben döntően megverték Brutus és Cassius hadait.

A philippi csata után a triumvirek újból felosztották egymás között a tartományokat. Lepidus kapta Africát, de őt csakhamar félreállították. Octavianus visszatért Itáliába, Antonius pedig keletre ment. Itt újra rendezte a királyságokat és a tartományi határokat. A kilikiai Tartos városában találkozott Kleopátrával (Egyiptom királynőjével), aki azért utazott oda, hogy a köztársaságpártiak és a triumvirek közti háború alatt tanúsított magatartását igazolja. Antonius arra számított, hogy a gazdag egyiptomi kincstárát majd a parthusok ellen tervezett hadjárat céljaira használja fel. Kleopátra viszont abban reménykedett, hogy Antonius segítségével gyarapíthatja országának területét.

Antonius

Közben Octavianus Itáliában földhöz jutatta kiszolgált katonáit. A kisajátított földek tulajdonosai, akiktől a földjükön kívül a veteránok számára még a rabszolgákat, jószágokat és felszerelésüket is igénybe vették, megpróbálták ellenállni. Octavianus és Antonius között mégis helyreállt a béke. A hadsereg nyomására Brundisiumban megegyezés jött létre a két triumvir között, amelyet azzal pecsételtek meg, hogy Antonius feleségül vette Octáviát, Octavianus nővérét. Az itáliai földbirtokosok felhagytak az ellenállással.

Octavianus politikája ettől fogva egyre jobban megváltozott. Igyekezett közeli kapcsolatokat teremteni a szicíliai arisztokráciával. Ennek a közeledésnek külső jelei voltak. Az is, hogy feleségül vette Líviát, Livius Drususnak, a legtekintélyesebb arisztokratának a leányát. A proscipciókat befejezettek nyilvánították.

Antonius és Kleopátra

A brundisiumi megállapodás után Antonius keletre utazott, hogy hadat indítson a parthusok ellen, akik időközben majdnem egész Szíriát elfoglalták. Ellenállást csak a nagy hellenizált kereskedővárosok fejtettek ki. Antonius hadműveletei általában véve sikertelenül folytak. Serege kiszorította ugyan a parthusokat Szíriából, de már tovább nem tudott jutni.

Időszámításunk előtt 37-ben Antonius újból találkozott Kleopátrával, majd házasságra lépett vele, és kijelentette, hogy neki ajándékozta Libyát, Szíriát, Föniciát, Kilikiát, Arméniát (Örményországot) és a még meg nem hódított Parthiát!

Az egyiptomi királynő birodalmának megerősödése egyre jobban nyugtalanította a római kereskedőket. Octavianus buzdgón híresztelte Itáliában, hogy Kleopátra világalomról álmodozik, és hogy Antonius végképp a hálójába került. Ez oda vezetett, hogy Octavianus és Antonius hivatalosan is eltávolodott egymástól. A második triumvirátus szétesett.

Octavianus, miközben háborúra készült Antonius ellen, nagy nyomást gyakorolt a római közvéleményre, a háborút úgy állította be, mint a fényes Apollón harcát az egyiptomi szörnyistenek ellen. A háború kimenetele az i. e. 31. szeptember 2-án, az epiroszi Actium (Akcium) hegyfoknál vívott tengeri ütközetben dőlt el: Antonius és Kleopátra hajóhada vereséget szenvedett. Azok a római katonák, akik eddig Antonius mellett voltak, Kleopátrával való kapcsolata miatt Octavianushoz pártoltak. Octavianus majdnem egy évig nem üldözte Antoniuszt, visszatért Itáliába, és megerősítette helyzetét. Octavianus csak 30 nyarán érkezett Egyiptomba. Antoniusnak ekkor már nem volt hadserege, hogy ellenálljon. Antonius és Kleopátra reménytelennek látták helyzetüket, és mind a ketten öngyilkosok lettek. Egyiptomot ezután visszacsatolták Rómához. Ezzel lezárult az évtizedeken át tartó polgárháború, de Octavianus győzelme egyben a köztársaság bukását is jelentette.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Római dénár Lepidus nevével

Dombormű Antonius emlékművén

Vajdasági diákok a Kárpát-medencei döntőn

A Simonyi Zsigmond helyesírási verseny XVI. Kárpát-medencei döntőjét május 25-én tartották Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a Magyar Nyelvtudományi Társaság és az ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet szervezésében. Vajdaságot 8 általános iskolás tanuló képviselte ezen a megmérettetésen, a diákok két vajdasági (körzeti és tartományi) forduló után szereztek jogot a döntőben való részvételre. A zsűri tagjai neves magyarországi egyetemi tanárok és nyelvészek voltak.

A Simonyi Zsigmond helyesírási verseny délvidéki tartományi versenyét az újvidéki Módszertani Központ képviseletében Tapiska Szilvia főszervező szervezte.

A vajdasági diákok közül Krezsó Krisztián, a zentai Emlékiskola 7. osztályos tanulója (felkészítő tanára: Kormányos Katona Gyöngyi) és Tápai Ramóna, az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola tanulója (felkészítő tanára: Rokvić Erzsébet) különdíjas lett.

2007 óta Simonyi Zsigmond-serleggel jutalmaznak azokat az iskolákat, ahonnan a legtöbb gyermek jutott el a Kárpát-medencei döntőre. A zentai Stevan Sremac Általános Iskola Emlékiskola és a szabadkai Október 10. Általános Iskola után az idei évben még egy vajdasági oktatási intézményt, a topolyai Csáki Lajos Általános Iskolát is Simonyi Zsigmond-serleggel tüntették ki. A kitüntetett iskolák és magyartanáruk magas színvonalú

oktatási-nevelői munkájukkal hozzájárultak az anyanyelvi kultúra ápolásához, az anyanyelv szeretetének erősítéséhez. Nagy Majlát Ágota tanárnő Arany Oklevélben részesült

többéves eredményes pedagógiai munkájáért. Minden diák és felkészítő tanár értékes könyvcsomagot és oklevelet kapott.

KKGy

Eötvös Lóránd mellszobra előtt balról jobbra: Tápai Ramóna (Újvidék, felkészítő tanár: Rokvić Erzsébet), Tuvic Blanka (Topolya, felkészítő tanár: Nagy Majlát Ágota), Bagdal Zoltán (Zenta, felkészítő tanár: Máriás Irén), Turuc Réka (Topolya, felkészítő tanár: Nagy Majlát Ágota), Fehér Flóra (Szabadka, felkészítő tanár: Körmöndi Aranka), Katona Réka (Zenta, felkészítő tanár: Kormányos Katona Gyöngyi), Varnyú Adél (Óbecse, felkészítő tanár: Deissinger Ferenc Hajnalka), Krezsó Krisztián (Zenta, felkészítő tanár: Kormányos Katona Gyöngyi).

Az idén 16. alkalommal rendezték meg Budapesten a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei döntőjét az ELTE Bölcsészettudományi Karán. A megmérettetésen mintegy 150 általános iskolás diák vett részt 5–8. osztályig Magyarországról és a határon túli területekről egyaránt. Vajdaságból 8 tanuló jutott tovább erre a rangos versenyre: Újvidékről, Óbecséről, Topolyáról, Zentáról és Szabadkáról. A képen a Gólyavár bejárata előtt látható a csoport a kísérő tanárok társaságában.

**Körmöndi Aranka
magyartanár**

A péterrévei kishorgászok nagy fogása

Megkezdődött! Jó Pajtás-liga elvezéssel beindult a kishorgászok nyári versenysorozata, melybe adai, magyarkanizsai, földvári, eleméri, temerini, péterrévei, szanádi, törökbecsei és horgosi egyesületek neveztek be csapataikat. Két korosztályba osztva – elsőtől ötödikig és hatodiktól nyolcadikig – havonta egy versenyt tartanak, az idénzáró szeptemberben lesz, a nyitányra pedig a minap került sor. A Tisza–Páliscsatorna velebiti szakaszán a magyarkanizsaiak voltak a házigazdák, a trófeák pedig sorra Péterrévére kerültek.

A versenysorozat célja – a horgászás népszerűsítésén túlmenően – a barátkozás, az ismerkedés, a természettel való együttélés elsajátítása, a halállomány és a vízpart megbecsülése...

A kezdet a kishorgászok vízparti magatartása tekintetében minden várakozást felülmúlt. Bizonyítja, hogy a versenybe szállók – hála a családi horgásszá nevelésnek, meg az egyesületi munkának – ezen a téren alaposan felkészültek.

A szervezők a versenyt megelőzően kitakarították a pályát, és elszállították a szeméthyegyeket, amelyeket felelőtlen felnőttek hagytak maguk után. A gyerekek után már nem kellett takarítani! És a kifogott halat is visszaengedték, hogy maradjon belőle. Pedig alaposan megdolgoztak a zsákmányért.

A szóbanforgó csatorna ugyan nem ontja a halat, de a versenyek máskülönben sem az emeletes zsákmányról regélnek, hanem arról, hogy a rendelkezésre álló mennyiségből adott körülmények között ki tud többet fogni. A zsákmányt főleg küsz, bodorka és vöröszárnyú alkotta, némi naphallal fűszerezve. A szórványosan befutó tenyeres ezüstkárászok viszont igen sokat nyomtak a mérlegen, és egy-egy ilyen hal elejtése jelentős helyezésvitást eredményezett.

A versenyszabályzat értelmében az ötfordulós ligaverseny végső győztesét a négy legjobb eredmény alapján fogják meghatározni. Ezt azért fontos már most kimondani, mert az első fordulóban a péterréveiek olyan parádés teljesítményt nyújtottak, mintha rajtuk kívül

más nem is lett volna a pályán. Mindkét korosztályban és mindhárom szektorban ők diadalmaskodtak. Ezt nehezen fogja bárki – de még ők maguk sem – megismételni.

Eredmények – fiatalabb korosztály, I. szektor: 1. Krizsák Máttyás (Péterréve) 1455, 2. Csonka Bence (Ada) 1130, 3. Zlata Janković (Szanád) 890; **II. szektor:** 1. Varga Dániel (Péterréve) 1150, 2. Varga I. Valentin (Temerin) 865, 3. Bálint Kolozs (Ada) 825; **III. szektor:** Koliger János (Péterréve) 1220, 2. Aleksza Tamás (Ada), 3. Salamon Roland (Temerin) 860 gramm hallal. **Csapatversenyben a sorrend:** 1. Péterréve, 2. Ada, 3. Temerin. **Idősebb korosztály, I. szektor:** Virág Bálint (Péterréve) 1420, 2. Radics Ákos (Horgos) 1120, 3. Nenad Barbul (Törökbecse) 1080; **II. szektor:** Szabó Tamás (Péterréve) 1655, 2. Lajos Krisztián (Törökbecse) 1155, 3. Pásztor Krisztián (Temerin) 920; **III. szektor:** Vadnai Áron (Péterréve) 1905, 2. Földi Gábor (Horgos) 1335, 3. Sres Szasa (Szanád) 1120 gramm hallal. **Csapatversenyben a sorrend:** 1. Péterréve, 2. Horgos, 3. Törökbecse. Pályagyőztes a péterrévei Vadnai Áron.

A péterrévei sikercsapat

Együtt a vízzel, a hallal, a természettel...

Június 6.

Norbert, Cintia, Kolos, Klaudia, Felícia és Gilbert napja.

Norbert: Német eredetű név. Jelentése: északi fény, híres.

Cintia: Görög mitológiai név, Artemisz istennő megnevezése. Jelentése: Künthosz (Cynthus) hegyéről származó.

1875. VI. 6. (138 éve)

Lübeckben megszületett Thomas Mann Nobel-díjas német író (Varázshegy, Mario és a varázsló), a 20. századi német nyelvű irodalom egyik legjelentősebb alakja. 1901-ben jelent meg Mann első regénye Buddenbrooks – Verfall einer Familie (Buddenbrook-ház – Egy család hanyatlása) címmel. A mű rögtön kedvező fogadtatásra talált az olvasóknál és az irodalmi kritikusok között egyaránt. Huszonnyolc év megjelenése után a Svéd Királyi Tudományos Akadémia Thomas Mannnak ítélte az irodalmi Nobel-díjat, és az indoklásban elsősorban az író ezen művére hivatkozott.

1859. VI. 6. (154 éve)

Bánkon megszületett Bánki Donát mérnök, feltaláló. Bánki és Csonka János nevéhez fűződik a motorgyártás magyarországi bevezetése (Bánki-Csonka-motor), melynek legfontosabb újítása az 1893-ban szabadalmaztatott porlasztó, vagyis karburátor volt. Sok saját találmánya és szabadalma volt, többek közt az elsőkerék-meghajtású autó, valamint a gőz- és a vízturbina.

Június 7.

Róbert, Nándor, Berengár és Énok napja.

Róbert: Germán eredetű név. Jelentése: fényes, hírnév, dicsőség.

Énok: A héber eredetű bibliai Hénoch nevből származik. Jelentése: a felszentelt.

1848. VI. 7. (165 éve)

Párizsban megszületett Paul Gauguin (teljes nevén: Paul Eugene Henri Gauguin), a sokáig Tahitin alkotó francia posztimpreszionista festőművész.

1938. VI. 7. (75 éve)

Meghalt Dsida Jenő erdélyi író, költő. Rövid, de termékeny pályafutása igazi útjelzője egyetlen verse, a Psalmus hungaricus, amely forró lírai hitvallás arról, hogy „nincs más testvérem, csak magyar”. „Épévé változzék a víz, mit lenyelek, ha téged elfelejtetek! Nyelvemen izzó vasszeget üssenek át, mikor nem téged emleget! Húnyjon ki két szemem világa, mikor nem rád tekint, népem, te szent, te kárhozott, te drága!”

Június 8.

Medárd, Ágnes, Vilmos, Tas, Ellák és Helga napja.

Medárd: Latin, germán eredetű név. Jelentése: hatalmas, erős, merész.

Ellák: Attila hun uralkodó fiának a neve. Téves olvasatban terjedt el, a helyes kiejtés Ilek. Valószínűleg török eredetű név, és azonos töről fakad a Jelek és az Üllő névvel.

632. VI. 8. (1381 éve)

Medinában, 62 éves korában meghalt Mohamed próféta, az iszlám vallás megalapítója. Vallási és politikai tevékenysége révén az Arab-félsziget törzseit egyesítette. Mohamednek negyven évesen voltak először látomásai, amelyek szerint az arabokat kell vezetnie, hogy megismerjék az egyetlen mindenható istenüket, Allahot. Először Medinában sikerült híveket toboroznia, akik az iszlámot terjesztették Arábiában. Végül 630-ban sikerült meghódítania Mekkát is, amely – Jeruzsálem helyett – az új vallás központjává és zarándokhelyé vált.

1916. VI. 8. (97 éve)

Angliában, Northamptonban megszületett Francis Harry Compton Crick amerikai biokémikus, a DNS kettős spirál felfedezője. 1951-ben ismerkedett meg James Dewey Watson angol biológussal, ettől kezdve együtt dolgoztak a DNS (deoxiribonukleinsav) szerkezetének felderítésén. 1953. február 25-én jelentette be a cambridge-i Eagle pubban összegyűlt barátainak: „Felfedeztük az élet titkát!”

Június 9.

Félix, Bódog, Diána, Előd, Ludovika, Pelágia és Pelágusz napja.

Félix: Latin eredetű név. Jelentése: bódog, szerencsés.

Ludovika: Germán, ófrancia, latin eredetű név, a Lajos férfinév latinított alakjának a női párja. Jelentése: hírnév, háború.

1870. VI. 9. (143 éve)

Meghalt Charles Dickens (teljes nevén: Charles John Huffam Dickens) angol regényíró. Egyesek szerint a viktoriánus kor legnagyobb írója és az angol nyelv legkiválóbb művelője. Írásainak népszerűségét mutatja, hogy napjainkig minden műve folyamatosan kapható anyanyelvén. Főbb művei: Twist Olivér, Odon ritkaságok boltja, Tücsök szól a tűzhelyen, A kísértet-látó ember, David Copperfield, Kis Dorrit. Két város regénye, Edwin Drood rejtélye (befejezetlen).

1934. VI. 9. (79 éve)

Először jelent meg képregény Donald kacsa (a nagy amerikanizálódás előtti, korábbi fordítás szerint Kacsa Pali) főszereplésével. Donald a szárazföldön is matrózinget és -sapkát visel. A 1930-as években közösen szerepelt a Disney rajzfilmjeiben Miki egérrel, Goofyval és Plútó kutyával. Sokáig a képregényekben is csak velük együtt lépett fel, míg a 1930-as évek második felében Al Taliaferro és Ted Osborne megalkották az önálló karaktert.

Elsősorban városlakót csináltak belőle, és adtak neki három unokaöcsöt (Tiki, Niki és Viki) – ebből alakult ki később a komplex Donald Kacsa-univerzum.

Június 10.

Margit, Gréta, Diána, Gitta és Bács napja.

Margit: A görög eredetű latin Margareta név megmagyarosodott alakja. Jelentése gyöngy. A németben és a svédben is ebben a formájában használják. Legismertebb viselője Árpád-házi Szent Margit, IV. Béla király leánya.

Bács: Török eredetű, régi magyar személynév. Török méltóságnévből származik. Jelentése: kis uraság.

1880. VI. 10. (133 éve)

Nagykarolyban megszületett Kaffka Margit író, költő (Színek és évek). Miskolci évei alatt jelentek meg első írásai is, versek, novellák, és ekkoriban vált a Nyugat állandó munkatársává is. 1912-ben jelent meg első (és talán legfontosabb) nagyregénye, a Színek és évek, amely az értékeit vesztett dzsentri társadalommal és a századfordulón élő nők sorsával foglalkozik. Másik nagy sikert aratott regényét, a Hangyabolyt – melyben a zárdában töltött éveket idézi fel – 1917-ben adták ki.

1943. VI. 10. (70 éve)

Bíró László József Argentínában szabadalmaztatta a véglegesített technológiájú, ma is használt változatát a golyóstollnak. A Bíró-féle golyóstoll gyorsan elterjedt, például az USA hadserege 20 000 darabot rendelt. A gazdaságos és megbízható golyóstoll gyártását a hosszas kísérletezés mellett a modern kémia és a huszadik századi precíziós gyártás tette lehetővé. A sok más találmánnyal is rendelkező Bíró Buenos Airesben hunyt el 1985-ben. Elismerését bizonyítja többek között, hogy választott hazájában az ő születésnapja, szeptember 29. az argentin feltaláló napja.

Június 11.

Barnabás, Paula és Roxána napja.

Barnabás: Arameus eredetű bibliai név. Jelentése: a vigasztalás fia. Más feltevések szerint a prófétálás fia vagy Nebo fia.

Roxána: Perzsa, görög eredetű név latin formája, Nagy Sándor feleségének a neve volt. Jelentése: világos, ragyogó.

1910. VI. 11. (103 éve)

Megszületett Jacques-Yves Cousteau, francia tengerkutató, akinek a könnyű-búvárkodás elterjedését köszönhetjük. Emile Gagnan mérnökkel főtalálták a szabad búvárkodást lehetővé tevő Cousteau-Gagnan levegőadagolót, ami bárki számára elérhetővé tette a könnyűbú-

várokodást. Népszerűségét természetfilmeinek széles körű ismertsége okozta, és tudományos munkásságának elismerésül a Francia Akadémia tagjává fogadta. Franciaországban le commandant Cousteau-nak (Cousteau parancsnoknak) nevezik, de a világ más területein inkább Cousteau kapitányként emlegetik. Számos könyvet írt, mint például a Csend világa (1953) és a Jacques Cousteau Óceánjának Világa. 1931-ben készült első tenger alatti felvételén tengeri teknőst örökített meg. Ez volt az első alkalom, hogy ilyen állatot filmre vettek:

<http://www.youtube.com/watch?v=f0PpC2t5m>

1979. VI. 11. (34 éve)

Meghalt John Wayne Oscar-díjas amerikai színész, a westernfilmek legendás alakja (Vonatrablók, A leghosszabb nap). A „The Duke” azaz „A herceg” névvel illették. Már az 1920-as években szerepelt némafilmekben, még ha színészi tehetségét nem is annyira ismerték el, megjelenése és járása, az akkori westernben, majd később második világháborús filmekben tette híressé. Ő volt a hős, aki egyedül áll ki és megy harcba az igazságért. Más szerepekben, életrajzi filmekben, romantikus vigjátékokban, drámákban is látható.

Június 12.

Villő, János és Leó napja.

Villő: Újkeletű névkatkás Kodály Zoltán 1925-ben szerzett, gyermekkorusra írt műve nyomán. A villő szó a régi magyar tavasi, téltemető népszokás, a villőzés során énekel versekben fordul elő.

Leó: A görög Leon név latin alakváltozatából való. Jelentése: oroszlán.

1886. VI. 12. (127 éve)

Elfogadták Eiffel mérnök tervét az azóta Párizs jelképévé vált torony megépítésére. Az építmény a francia forradalom centenáriuma rendezett vilákiállításra készült. Hétszáz terv közül fogata el a zsűri 1886. június 12-én Eiffel mérnök művét, az építkezés 1887. január 26-án kezdődött, majd tiszteletreméltó gyorsasággal, 2 év, 2 hónap és 2 nap alatt fel is épült a torony. Jelenleg a később felszerelt tévéantennákkal együtt 326 méter és 75 centiméter magas. 15 000 különböző fémdarabját 2,5 millió kézzel formázott csavar tartja össze, melyek közül egyetlen egyet sem kellett újraformázni, annyira pontos munkát végeztek. 7,5 millió akkori frankba került, a torony minden egyes kilója 1 frankba.

1969. VI. 12. (44 éve)

Meghalt Tersánszky Józsi Jenő magyar író, a 20. századi magyar prózairodalom egyik kiemelkedő alakja. Gyors egymásutánban születtek művei, köztük a Kakuk Marci ifjúsága, mely 1921-ben jelent meg, és amely fő művének, a ciklikus szerkezetű Kakuk Marci regénynek az első darabja. A Nyugat folytatásokban közölte Rossz szomszédok című regényét, majd 1922 júliusában a lap főmunkatársai közé került. A polgári társadalom keretei közül kihullott, máról holnapra élő csavargót nem rajzolta ideálalakká: látta hibáit és életformájának fogyatékosságát, egyediségét is. Utolsó jelentős műve, a Nagy árnyakról bizalmasan című emlékező-gyűjtemény 1962-ben jelent meg, ebben neves irodalmi kortársainak portréját rajzolta meg némi iróniával.

Madaraink étlapja (3.)

A cinegék télen magokat eszegetnek, de az etetőre kitett szalonnát is kedvelik, viszont a költési időben szinte kizárólag állati eleséggel – hernyókkal, levéltetvekkel és rovarpetékkal – látják el fiókáikat. Ebből a szempontból a szén-cinege a legnevezetesebb, amely a sokszor akár tucatnyi fiókából álló fészekalját szinte kivétel nélkül hernyófélékkel eteti. A pintyfélékhez tartozó meggyvágók és a süvöltők – mint azt kúpos csőrük is bizonyítja – kifejezetten magevők, fiókáiknak azonban állati eredetű táplálékot – köztük hernyókat – is hordanak. A sármányok csőre valamivel hegyesebb, ezért az apróbb rovarokat vagy hernyókat is ügyesebben képesek összeszedni. A nádi sármány, a kerti sármány vagy a citromsármány tetemes mennyiségű hernyóval is színesíti fiókáinak étrendjét. De az újabban valamelyest fogyatkozó állományú házi veréb és mezei veréb szintén sok hernyót kap el a fészkelés idején.

Az utódnevelés erősen igénybe veszi a madárszülők szervezetét. A tojók mézanyagcseréje igencsak felgyorsul, hiszen a lerakott tojásokkal rengeteg kalciumot veszítenek. A kotlás ideje alatt egyszerre csak az egyik szülő tud táplálkozni, és a fiókák kikelése után újabb felelősség zúdul az öregek nyakába: akár féltucatnyi-tucatnyi éhes torok várja az eleséget a nap tizenhat órájában. Ezért a családalapítást a lehető legjobb időpontra kell időzíteni, hogy a fiókák fejlődésének időszakában a leggazdagabb táplálékforrás álljon rendelkezésre.

Míg bizonyos fajok a világméretű felmelegedésből is képesek hasznot húzni, merthogy hamarabb érkeznek fészkelőhelyükre, és később vonulnak el onnan, sőt, egyre gyakrabban át is teelnek, más fajok nem ritkán „lekésik” a terített asztalt, hiszen a rovarok életciklusára is nagy hatással van a feltételezett éghajlatváltozás. Az ilyen madarak tavaszi érkezésekor, illetve a fiókanevelés idején a hernyók egy része már bebábozódott, esetleg kifejlett rovarként (imágóként) röpköd valahol.

Házi veréb

Mint azt Vertse Albert Madárvédelem című könyvében annak idején megírta, egyetlen cinegepár akár 25–30 kilogramm rovar, rovarpetét is elpusztít a maga és fiókái táplálására. A rovarévo madárfajok ezzel megakadályozzák az ízeltlábúak mértéktelen elszaporodását. Az ornithologia

Cinege

oconomica, vagyis a gazdasági madártan, amely Herman Ottó idején élte virágkorát, a gazdaságra hasznos, közömbös és káros madarakat különböztetett meg. Annak felismerése, hogy az élővilág összetett (komplex) rendszer, amelynek egyensúlya felborulhat bármelyik elemének eltávolítása esetén, ezt az osztályozási rendszert háttérbe szorította. Egyértelmű, hogy a hernyófogyasztó madárfajok eltűnése bizonyos lepkék inváziójához vezetne, de a fő táplálékfaj kipusztulása a hernyófogyasztó madarak állományát is számottevően csökkentené. Ez további, előre nem jósolható változásokat eredményezne. Lehet, hogy a megcsappant madárállomány kevésbé lenne képes egy másik zsákmányfaj állományát egyensúlyban tartani, de az is lehetséges, hogy ha a madarak a megporzást végző rovarfaj hernyójára kényszerülnek rá, az bizonyos növényfajok szaporodását hátrányosan befolyásolná. A legjobb tehát, ha a ragadozók és a zsákmányfajok dinamikus egyensúlyban vannak a rendszerben, és nem szaporodnak túl más fajok rovására.

M. G.

Rovarak

Hernyó

Miért nem repül a pingvin?

A madarak, köztük a pingvinek nem lehetnek egyszerre kiváló úszók és repülők, mivel az úszáshoz való alkalmazkodás során gyengül repülési képességük – derítette ki egy nemzetközi tudóscsoport. Sok madárhoz hasonlóan, a pingvineknek hosszú utat kell megtenniük táplálékszerző és szaporodási területük között. Ezt az utat úszva teszik meg, ahelyett, hogy repülnének. Ez a fáradságos út mindig fejtorésre készítette a biológusokat: miért nem őrződött meg a madarak repülési képessége, amikor kifejlődött merülési képességük?

Ezt kutatták a szakemberek Kyle Elliotnak, a winniepegi Manitobai Egyetem biológusának a vezetésével. Két repülni is képes bukó madárfajt – az alaszakai kárókatonát és a vastagsőrű lummát – tanulmányoztak, hogy kiderítsék, repülés helyett miért úsznak inkább nagy távokat a pingvinek.

A kutatók olyan eszközökkel szerelték fel a madarakat, amelyekkel merülésük idejét, mélységét mérték, és a hőmérséklet mellett regisztrálták gyorsulásuk változásait a merüléseik során.

A szakemberek az adatok alapján elemezték azt az energiaráfordítást, amelyet a madarak a merüléshez használtak. A pingvinhez nagyon hasonló lummáról megállapították, hogy nagyon könnyen merül, de a repülés sokkal fárasztóbb számára. „Nagyon sok energiára van szüksége. Ezeknek a madaraknak nagyon rövid a szárnyuk, és ahhoz, hogy a levegőben maradjanak, hihetetlen gyorsasággal kell csapkodniuk a szárnyukkal. Ez nagyon fárasztó” – mondta John Speakmant, az Aberdeeni Egyetem professzora, a tanulmány egyik készítője.

A szakemberek feltételezik, hogy a pingvinek a múltban evolúciós válaszúthoz érkeztek: vagy repülnek, vagy a hullámokat szelik. A feltételezés szerint, mivel szárnyaik egyre inkább a merüléshez alkalmazkodtak, egyre kevésbé volt hatékony számukra repülni.

Mire szolgál az elefánt ormánya?

Az elefántok jellegzetes testrésze az ormány. Ez nem csupán légzésre, hanem az élelem elérésére, a tárgyak felvételére és akár védekezésre is szolgál. Az elefánt ormánya tulajdonképpen a felső ajkak és az orr izmos, rugalmas nyúlványa. Az afrikai elefánt ormányának a végén két ujjszerű kinövés van. Az ázsiai elefánt ormányának csak egy ujjszerű kinövése van.

Az elefántokat ez segíti az ételek és a kis tárgyak megfogásában. Mind a két elefántfajta használja az ormányát arra, hogy elérje a fák ágait, és fűvet szedjen fel a földről. Iváskor az elefántok vizet szívnak az ormányukba. Akár 10 liter vizet is fel tudnak szívni, majd ormányukat a szájukba teszik, és kiengedik a vizet.

Az afrikai elefántok arra is használják az ormányukat, hogy porral hintsék be magukat, ami segít elijeszteni a rovarokat, és megvédi őket az ártalmas napsugaraktól. Ahhoz, hogy behintse magát porral, port szív az ormányába, majd a feje fölé emeli azt, és kifújja a port a hátára.

Az elefánt ormánya igen egyedi testrész, és fontos szerepe van az állat szaglórendszerében. Az elefántok több irányba mozgatják az ormányukat, hogy kiszagolják a levegőben levő illatokat.

Úszás közben az ormányukat kiemelik a vízből, akár egy légzőcsövet, hogy tudjanak lélegezni. Az ormányuk elég érzékeny és ügyes ahhoz, hogy különböző méretű és súlyú tárgyakat fel tudjanak emelni vele. Egyes esetekben az elefántok védekezésre is használhatják az ormányukat.

Csodálatos állatok A csimpánz és a tigriskölykök

Az állatok világában gyakran találunk olyan nőstényeket, amelyek nem fajtársaikat óvják, etetik és gondozzák igazi pótmamaként.

Anjana, a nőstény csimpánz is tigriskölyköket vett gondozásába. A kétéves csimpánz lelkesen óvja és eteti a 21 napos bébit a Veszélyeztetett és Ritka Fajok Intézetében, Dél-Karolinában. Mitra és Shiva a hurrikán ideje alatt született, anyjuk a természeti katasztrófától nagyon stresszesé vált, így nem volt képes gondoskodni a kicsikről. A kölykök érdekében el kellett távolítani őket anyjuktól, és gondozásba venni. Amint bemutatták a kicsiket Anjanának, azonnal elválaszthatatlanok lettek.

RÜGYFAKADÁS

Buborék

*Színekben játszó
gyönyörűség.
Vizből keletkezett,
égszínkék buborék.*

*Könnyedén száll fel, a szabad égbe,
oldalát megsuhintja az ég kéke.
Sebesebben repül a gondolatnál,
szabad lett végre – gondolhatná.*

*Mindenki megcsodálta,
mindenki megbámulta,
hívták, jöjjön, játsszon velük,
de ő csak repült, szárnyalt rendületlenül.*

*Aztán hirtelen vége lett minden jónak,
szélfuvallat vitte egy száraz kórónak.
Kóró tüskéje halálát okozta,
apró cseppjeit a világra szétszórta.*

Sótanyi Sára, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Ilyen családról álmodom

Hm... Emlékszem az első napomra az óvodában. Csak csüngtem apukám nyakában, és sírtam, hogy nem akarok óvodába járni, mert a többi gyerek meg akar engem enni. Negyed óra nyafogás után édesapám elmagyarázta nekem, hogy nincs mitől félnem, semmi gond nem lesz. Így is lett.

Azóta múltak az évek, most tizennégy évesen félelemérzet nélkül járok a Hunyadi János Általános Iskola nyolcadik osztályába. Habár, ha akkor nincsenek apukám biztató szavai, lehet, hogy most nem ez lenne a helyzet. Apukám a példaképem, és ha majd egyszer családot alapítok, tettemben szeretnék rá hasonlítani. Szerintem egy jó család, összetart jóban, rosszban, egészségben, betegségben, mint ahogy ezt a házasságkötéskor az oltár előtt ki is mondják. Majd, amikor megszületnek a gyerekek, a figyelem, a türelem, a támogatás, a tanítgatás lesz nagyon fontos. Én majd egy kislányt és egy kislányt szeretnék a világra hozni, ha rátalállok az én szóke hercegemre, és boldogan élnék, míg meg nem halunk. Akárcsak a mesékben. Jó. Gondolom mindenki a mesebeli családról álmodik, ahol nincsenek problémák, de sajnos nem mindenkinek adatik ez meg. Hát remélem, nekem összejön, s megvalósíthatom a családdal kapcsolatos álmaimat.

Bakos Alexandra, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Anya

*Letelepszik ágyam mellé,
virraszt a párnám fellegeiben,
mert lelkem repked, és puha
homlokom lávaként tüzel.
Figyeli a másodperc pattogását, az idő múlását,
mert én még kicsi lány vagyok, az övé.
Az övé vagyok, míg el nem szállok a világ sűrű erdejébe,
a köd lepte tájon, hol gurul a sorsszekér.
Ő barna tekintetével kísér,
És óvatosan követi mozdulataimat,
hogy ne pattanjon szikra, míg ő itt van.
Ha az ördög merev tekintettel figyel,
az ő órangyala dallal úzze el
a gonosz léptét az én szívemben.*

Rizsányi Maneulla, 8. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Fasírt (Egyperces novella)

A megdarált húst összekeverjük tojással, tejbe áztatott kenyérrel, sóval, borssal, és forró zsírban vagy olajban megsütjük.

Figyelem! Nekünk, emlésknek nem mellékes kérdés, hogy mi daráljuk-e a húst, vagy bennünket darálnak meg.

Farkas Anett, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Nyolcadikos lettem

Nem is gondoltam, hogy ilyen hamar eljön az az idő, mikor én is az iskola rangidős diákjai közé tartozom.

Mikor első osztályos voltam, nagy örömmel jártam iskolába. Szerettem az osztálytársaimat, a tanító nénit, és bármilyen hihetetlenül hangzik, még a tanuláshoz is volt némi kedvem. Gyorsan lepergett az a négy év, melyet a tanító nénivel töltöttünk. A negyedik ballagásunk után hamar a felső tagozatba kerültünk. Eleinte nehéz volt a sok új tanár, a sok új diák miatt, de amiatt is, hogy szétosztották az a osztályt.

Gyorsan múltak a napok, és eljött az az év, mikor nyolcadikos lettem. A nyári szünet végén tudtuk meg, hogy új osztályfőnökünk lesz. Először nem igazán örültem ennek a hírnek, de mikor megtudtam, hogy a történelem-tanár nő lesz az a „szerencsés”, aki átveheti az osztályunkat, megörültem. Nagyon sajnálom a volt osztályfőnökünket, de belátom, neki így a legjobb. Úgy érzem, ebben a tanévben fegyelmesebben, példamutatóbban kell viselkednem. Szorgalmasabbnak kell lennem, mivel az idén százéves az iskola, és az ebből az alkalomból rendezett ünnepségeken nekünk is, mint az iskola rangidős tanulóinak, be kell mutatkoznunk. Az idei évben vette kezdetét a tánciskola, készülünk a kisérettségire, és néhányan bér-málkozók is leszünk. Mindenkinek sokat kell tanulnia, hogy bejusson abba a középiskolába, amelyikbe tervezte. Néhány éve elhatároztam, hogy zenei középiskolában szeretnék tovább tanulni, vadászkiűrt szakon. Nyolcadik éve járok zeneiskolába, és a tanárok is úgy vélik, hogy némi tehetségem van a zenéhez.

Elhatároztam, hogy addig, amíg a Thurzó Lajos iskolában tanulok, ki-használok ezt a kis időt, amit a barátaimmal és tanárainkkal tölthetek. Tudom, hogy a későbbiekben nagyon fog hiányozni minden, és előre köszönöm a tanároknak, akik tanítottak, hogy általuk sok szép élménnyel gazdagodhattam.

Pósa Fanni, 8. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Már nem olyan, mint rég...

*Már nem olyan, mint rég,
Szerelmünk már csak egy régi emlék?
S a szeretet, melyet írártad még éreztem,
Könnyek zápora után lesz lassan észrevétlen?*

*Nem, nem, én ezt nem akarom!
Belül a maró fájdalom,
Kívül könnycseppek arcomon...
S közben azon gondolkodom, hogy vajon:
Miért kell ennek így lennie?*

Hajbók Daniella, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Szabadka

*Itt születtem, ez a hazám,
nem hagylak el, szép Szabadkám.
Egyedül én nem hagyom,
utaidat koptatom.*

*Talán hogyha egyszer innen elmegyek,
honvágy hív majd vissza engemet.
Annyi ideje itt élek nálad,
Szabadka, te nyújtasz nekem igaz támaszt.*

*De ha mégis elmegyek?
Kiráz a hideg, és félek.
Félek, hogy vissza se jövök,
elmegyek, és mindent magam mögött hagyok.*

*Ezt teveled nem tehetem,
hísz Szabadkát tiszta szívből szeretem.
Szívemben mindig hordozni foglak,
akármerre is visz az utam.*

Vécsi Tímea, 8. osztály, Majsai Úti iskola, Szabadka

Önéletrajz

1998. október 1-jén születtem Zentán.

Kiskoromtól jól nevelt gyerek vagyok. Apukám neve Lajos József, ő 47 éves, az olajgyárban dolgozik, anyukám pedig háziasszony, de hétvégként egyszer egy könyvesboltban is vállalt munkát. Anyukám 40 éves, mindig kedves. Van egy testvérem is, ő 24 éves, tehát 10 évvel fiatalabb vagyok nála. Kiskoromtól kezdve nagyon szeretek focizni. Már ötéves koromtól majdnem mindennap rúgtam a bőrt. Amikor még a falu másik végén laktunk, kint játszottunk a kis utcában. Ott kimértek nekünk egy területet, ahol focizhattunk. Azon a helyen nagyon sokszor elestem, és ezeknek az eséseknek a nyomai még mindig megvannak. No de nem baj, mivel ez is egy emlék. Egy idő után jött a komolyabb foci. Egy héten kétszer volt edzés. Minden hétvégén focimeccs volt. Az egyik edzésen valamiben megbotlottam, és a vállamra estem. Bevittek a kórházba, és helyretették a vállam. Így egy ideig nem rúghattam a bőrt, fekdülnöm kellett. Idővel ráuntam a fekvésre, és kimentem egy kicsit focizni, nagyon jólesett. Nyolcévesen kezdtem el traktort vezetni. Azóta nagyon belejöttem már, így a nyáron majdnem mindennap a határban voltam. A traktorozás mellett még tovább üztem a sportot. Tízéves koromig rendszeresen jártam focizni, később ráuntam, és átváltottam az asztaliteniszre. Úgy gondoltam, hogy ez nagy sikert hoz majd az életemben. Az asztaliteniszrel sok érmet nyertem, és eljutottam olyan helyekre, ahol még sosem jártam. Az asztaliteniszről nagyon szerettem, de egy idő után ráuntam, így megint nekivágtam a focinak. És abban reménykedem, hogy nagyobb csapatokhoz is eljutok vagy játszhatok velük.

Az a tervem, hogy ha befejezem a nyolcadik osztályt, Becskerekre megyek az elektrotechnikai szakközépiskolába, és Muzslán, a kollégiumban szeretnék lakni.

Lajos Adrián, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepye

A szeretet kötelez

Amit most elmondok, még akkor történt, amikor anyu és apu friss házások voltak, én pedig még nem voltam ezen a kerek világon.

A nap egy átlagos napnak indult, de tragédiába fulladt. Anyu a mindennapi háztartási dolgokat végezte otthon, apu pedig a munkahelyén volt. Minden a megszokott ütemben történt, a nap vigyorgott az égen, a fák zöldelltek, a fűben kis ibolyák hajladoztak. Ebből következtetni lehet, hogy ez a tavasz kezdete volt. Anyu éppen indulni akart valahová, és nyitotta ki az ajtót, hogy kihajtsa az autót. A kis Pumukli, aki egy aranyárga színű, bozós szőrű kutyus volt, az első udvarban ugrándozott, és játszott a kis kék labdájával. Az ajtó kinyílt, és ekkor kezdődött a baj. A túlsó szomszédunk bejárati kapuja előtt két ló állt, és ezt a kutyus is észrevette. Nagy nekifutással vágatott az udvaron keresztül, az úttesten a lovakig. De sajnos a két lóig már nem jutott el. Amikor az útra ért, egy nagy sebességgel haladó autó kétszer megdobta a levegőben a kölyköt, és az autófűst elszálta után a kutyusnak csak a holdteste maradt az úton. Amikor ezt meglátta anyu, ijedtében nem is mert közeledni a mereven fekvő állat felé. Szemei lecsukódtak, és halkán sírdogálni kezdett. De nem volt mit tenni, a szegény kölyköt be kellett hozni az úttestről. Szép lassan közelített, letakarította az úttestet, és szomorúan indult útjára. Mire hazaért, apu már otthon volt, de nem vette észre, hogy valaki hiányzik. Miután köszöntek egymásnak, anyu kérdőre vonta:

– Nem vettél észre semmit?

– Mit kellett volna? – kérdezte apu meglepetten. De mielőtt anyu megszólalt, eleredt a könnye. Apu már idegesen érdeklődött a sok könny látán:

– Mi történt?

– Pumuklit elütötte az autó – szipogta anyu, és mindent részletesen elmesélt apunak.

Mire elmesélte, apu már nem is figyelt, hanem a szép emlékekre gondolt, amikor a szobában együtt nézték a focit, és együtt szurkoltak, és amikor házat készített neki. Az első kutyaházat. Nagyon szomorúak voltak.

De minden rosszban van valami jó is. Egy új kutyát kaptak, aki még aranyosabb és szerethetőbb volt. De ami a lényeg, pár hónap múlva már engem szerettek a világon a legjobban.

Nagypál Renáta, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Összevesztem az öcsémmel

Az öcsém, Dáviddal sokszor nem vagyunk egy hullámhosszon, ezért gyakran összeveszünk. Vitáinkban rendszerint én érvelek, ő viszont makacsul tartja magát elképzeléseihez, így sokszor megsértődik az indokaim hallatán. Ezúttal sem volt másképp.

A szobánkban ültem, és csináltam a házit, amikor Dávid szó szerint berontott. Már úgyis felhúzta a cukromat egy feladat, amire nem találtam a választ a könyvben. Ezért eléggé barátságtalanul néztem fel a mosolygó testvéremre, aki felém célzott egy műanyag pisztollyal, amibe újabban golyót is rakot. Türelmesen vártam, hogy hagyja abba a mögöttem álló szék célozgatását, mert kikészített a pisztoly csattogása.

– Dávid – sziszegtem –, máshol játszál!

– Ott játszom, ahol akarok! – felelte dacosan.

– Neked nincs házid vagy tanulni valód, hogy ilyen nyugodt szívvel játszol? – fortyogtam.

– Majd később megcsinálom. Most játszom – vetette oda hanyagul.

Nem volt kedvem vitatkozni vele, ráadásul már így is ideges voltam, ezért fogtam a könyvem, és leültem olvasni. Dávidnak ez már nem tetszett.

– Most miért olvasol? – kérdezte.

– Mert valaki – néztem a szemébe –, nem hagy nyugodtan tanulni.

– Hát akkor, ha már nem csinálsz semmit, legalább intézd, amit anya mondott – pirított rám, szerinte jogosan.

– Ahogy látom, te voltál az első, aki elkezdett játszani! – pattantam fel.

– És? Attól még te is elkészítheted az ebédet!

– Ó, hogyan! – förmedtem rá dühösen. – Te majd szépen játszol, amíg én kiszolgálom az úrfit!

– Nekem van házim!

– Mit gondolsz, nekem nincs?

– Akkor miért olvasol? – ordított rám.

– Mert elkezdted csattogni a fejem fölött – feleltem kipirulva.

– Ja, akkor hívom anyut, hogy megmondjam neki, megint azt a hülye könyvet bújod, ahelyett, hogy tanulnál – fenyegetőzött.

– Csak tessék – feleltem higgadtan –, én pedig majd megmondom, hogy játszottál tanulás helyett, és megkérem, hogy büntessenek meg – mosolyogtam, aztán mintha elfelejtettem volna valami fontosat mondani, visszafordultam: – Apropó, tegnap én voltam a soros.

– Aj, Dóri, te nem vagy igazságos – vágta hozzám, majd morgolódba, hogy mindent neki kell csinálnia, kiment a szobából.

A hangokból ítélve rájöttem, hogy az öcsémnek esze ágában sincs azt tenni, amit mondtam, de a vitát megnyerve örömmel ültem vissza az asztalomhoz, és most már csendben folytattam a házi feladat megoldását.

Balog Dóra, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Egy szőlőfűrt kalandja

Szép májusi hajnalon született egy friss hajtás tövében. Napról napra fejlődött, növekedett – a napocska fénye nevelte. Szemei kerekedtek, édesedtek, míg egy gyönyörű őszi napon emberek jöttek, leszakították, a putonyukba dobták a többi fűrttel együtt. Sírt a kis szőlőfűrt keservesen, de mindhiába. Egy nagy présbe gyömöszölték társaival együtt. Szomorú volt, hogy elvesztette igazi alakját, és folyékonyvá vált. Must lett belőle. Csak az vigasztalta, hogy mindenki, aki megkóstolta, megdicsérte, hogy milyen finom édes. Pár nap múlva azt tapasztalta, hogy gyöngyök csiklandozzák. Forni, pezsegni kezdett. Egy idő után lassan áttetszővé tisztult. Ekkor megint jött egy ember, és leszűrte.

– Ez kész – mondta az ember, majd palackba töltötte a bort. Címkét tett rá, aztán levitte a pincébe. A szőlőfűrt most már bor alakjában évekig állt ott. Porosodott, pókháló rakódott rá. Már azt hitte, elfeledték.

Egy szép napon mégis felhozták a pincéből, és felnyitották a palackot.

Ízlelgették, kóstolgatták, és sok jót mondtak róla. Ettől a folyékonyvá vált kis szőlőfűrt boldog lett. Örült, hogy jóízűen kortyolgatják. Büszke volt arra, hogy milyen jó hangulatot teremtett.

Csipak Dániel, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

RÜGYFAKADÁS

Szenvedély

*Mindenki másképp vall róla,
így van ez már ósidők óta.
Lehet szenvedéllyel szeretni,
énekelni, táncolni, sportolni.*

*A szenvedély később elmúlhat,
de az emlék róla megmarad.
Hogy a szenvedély micsoda?
Azt hiszem, senki sem tudja.*

*Talán hasonló a szerelemhez,
talán köze van az emberekhez.
Megmagyarázhatatlan, amit akkor érzünk,
ha boldogságtól repdesünk.*

Rózsa Boglárka, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Neveltségessé vált

Szeretem a lovakat. Ó, igen! Néha olyan mozdulatokra és viselkedésre képesek, hogy az egyszerűen neveltségessé. Pedig csak kommunikálnak a testükkel, ami többnyire humoros, olykor ijesztő. Ma mégsem erről mesélek.

Verőfényes délután volt, amikor a nap sugarai több fényt bocsátottak ki, mint meleget. Már egy jó ideje lovagoltam Maximuson, amikor végre meglátogattam a testvérem a lovardában, hogy megnézzem, mit tudok. Még nem ismerte az edzőmet, aki nagy hozzáértéssel és szenvedéllyel oktatott. A sok érdekes mozdulat, a hozzáértés és különösen az a pillanat, mikor a ló és lovasa egybefonódnak, lenyűgözte a nővéremet. Tátott szájjal figyelte minden mozdulatunkat, és mikor már elmerült a gondolataiban, egy kérdés félbeszakította.

– Lép a ló? – kérdezte az edzőm a nővéremtől. Enikő erre megmozdította a fejét, kikerekedett a szeme, felemelkedett a szemöldöke, és elismerően bólintott, hogy lépni lép. Mi mást tehetne! Jó székely szokás szerint, úgy pár perc után kapcsolt, hogy a férfi azt akarta kérdezni, hogy milyen szép is ez az angol telivér, mivel nem tudta, hogyan mondják a szépet magyarul. Miután lefordítottuk neki, hogy mit is mondott, mindannyian nagyot nevtünk.

Azóta valahányszor szóba kerül a történet, nagyokat röhögünk, de már nem is a félreértésen, hanem azon, ahogy Eni elszínészkedi. Szentestén tökéletes produkció volt.

Szebenyi Zsuzsanna, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Pörgésben

A mi generációnk s az utánuk következők pontosan, s nagyon jól tudják, milyen is az, gyors iramban élni.

Azt hiszem, ebben a században ez már nem újdonság, mi több, elvárható az embertől. Száz és száz teendőt kell egymás után minden időben tökéletesen elvégezni, senki sem fogja megkérdezni mennyi erőfeszítésbe került, vagy mennyi időt szántunk a feladat elvégzésére, a végeredmény a lényeg.

Mindenki az álmai megvalósítására törekszik, a jobb élet reményében hagyja magát vinni az idő szárnyain, robottal kézenfogva. Mindenki mondja, s vállalja, hogy ez így nem helyes, mert a legfontosabb dolog mégiscsak a szeretet és a család. A legszebb kincs pedig a velük töltött idő. Sajnos ma már a legszebb mellett a legritkább is. Igazi luxusban él az, aki teljesen a családjának szentelheti az idejét. Persze itt van a hétképe, ami az emberek többségének ismét egy munkaszombatot jelent. Szürkék a hétköznapok, az ellen pedig nem sok mindent tehetünk, csak reménykedhetünk, hogy minden szorgos percnél meglesz a jutalma. Emlékszem még, milyen jó volt egészen kicsi gyermeknek lenni. Oly sok új dolog, egy-egy új virág, érdekes hang... Ma néha körülnézni sincs időm. Mondhatom, hogy ott a nyári szünet. Ha a tanulmányaimat befejezem, és (remélhetőleg) munkába álllok, mondhatom, hogy majd, ha nyugdíjas leszek... Talán akkor lelassítok, világot látni, nézni, élni lesz alkalmam. Addig ott vannak az álmodozások, azok soha sem tűnnek el.

Mennyi ember öregszik meg így, csak előre nézve, miközben lehet, hogy amit szeretne, végig ott volt mellette, csak nem vette észre. És amikor hátra kell nézni, akkor sem néz hátra, mert nem mer, mert akkor majd rájön, hol hibáztam.

Harmat Tamara, 8. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Kedves Pajtások!

A nyolcadikos munkatársaitól búcsúzik ma a Rügyfakadás, azoktól, akik négy éven át – sokan alsós koruk óta – gazdagították rovatunkat. Tőlük csak az idén 150-nél több írást kaptunk, s ezek minőségét az bizonyítja, hogy közülük 102 került a Rügyfakadás oldalaira. Olyan írók, mint Tápai Ramóna, Sótanyi Sára, Holló Viktor, Anitics Emese, Lipták Ramona, Fa Dávid, Berta Mártá, Toldi Valentin és még folytathatnám a sort, mert nagyon sokan a felnőttekkel is versenyezhetnének.

Kedves Ballagó Nyolcadikosok!

Vigyétek magatokkal az általános iskolából a szép emlékeket! Ez adjon erőt, kitartást további tanulmányaitok során, és segítse tehetségetek bontakozását!

Az előttetek álló feladatokhoz sok sikert, utána pedig szép nyarat, megérdemelt pihenést kívánok.

Tomán Mária

A 21. számba a következők küldtek jó írásokat:

Kisorosz: Ördög Lóránt;

Szabadka, Majsai Úti iskola: Benacsek Angéla, Cseh Kinga, Vécsi Timea;

Szilágyi: Mendei Tamara (2 írás), Mészáros Noémi (2 írás), Rakin Nikolina, Tari Eleonóra (2 írás);

Topolya, Csáki Lajos iskola: Dudás Kata (2 írás), Fenyvesi Flórián és Klobusicki Mária.

A tanév végéig még sok fogalmazást, verset várok tőletek.

Mézédes nyár

*Méh Elemér a legszorgalmasabb méh a világon,
több tucatnyi virágpont gyűjt minden nyáron.
most is épp' a mezőn szárnyal,
s találkozik méh Petrával.*

*„Szia, Petra, hogy, s mint?
Mit keresel itt kint?”*

*„Virágpont után kutatva szállok,
s itt mindig sokat találok.*

*Tegnap is épp' erre jártam,
s nem találok ki, kit láttam!”*

*Petra az aranyló nyarat látta,
két nagy vödör mézzel a karjában.*

*„Nyár úrral találkoztam” – meséli,
s Elemér segítségét kéri.*

*„Egy megbízást kaptunk tőle,
hogy menjünk el a mesemezőre.*

*Jutalmunk lesz két vödör méz,
ha minden munka kész.*

*A napot el kell neki hoznunk,
mert anélkül ő sehova sem mozdul.”*

*Petra és Elemér már munkához is lát,
mindkettő azonnal a mesemezőre szállt.*

*Elindultak keresni a fényes napot,
otthagya mindent, csapat-papot.*

*Igyekeztek hiábavaló volt,
esteledett már, tücskök cirpelése szólt.*

*Másnap megint munkához láttak,
s amit kerestek, meg is találtak.*

*Karon fogták a fényes napot,
s így Nyár úr, amit akart, megkapott.*

*Elemér és Petra megkapta a mézet,
s történetük így szépen ért véget.*

Surányi Bettina, 8. osztály, Kís Ferenc iskola, Orom

Robert Downey Jr.

O talán az egyik legfoglalkoztatottabb színész. Azt is állítják róla, hogy zűrés életvitele viszi rá, hogy mindenféle filmekben szerepet vállaljon. Az is mondták már rá, hogy egyszerűen nem tud nemet mondani. Újonnan a *Vasember* harmadik részét népszerűsíti. A film rendezője szerint tartották ugyan magukat a szövegkönyvhöz, de a *Tony Stark*ot alakító **Robert Downey Jr.** állandóan valami vicceset mondott, ezért kénytelenek voltak némileg átírni. Képzelt riportunk Robert Downey Jr-al készült.

– Mikor találkoztál először a kamerával?

– Arra vissza sem tudok emlékezni, de apám filmjében, a *Pound*ban ötévesen játszottam el egy kutyust. A filmezés azonban komolyabban később kezdett el érdekelni. Úgy húszévesen, amikor Hollywoodba költöztem. Itt kaptam meg az első főszerepemet, öt évre rá, 1992-ben pedig az első Oscar-díj-jelölésemet.

– Egy legendás karakter megformálásáért...

– Igen, legnagyobb örömömmre eljátszhattam **Charlie Chaplint**, minden idők legnagyobb komikusát. Sokan hasonlóságot véltek felfedezni köztem és Chaplin között. Ezt csak bóknak lehet venni. A komédiázás egyébként tőlem sem áll távol. Akárcsak a zene sem. Talán kevesen tudják, de énekelek is. Több filmben is engem hallani a filmzenékben, egyszer pedig CD-t is kiadtam, amivel szintén egy filmet népszerűsítettem.

– A kilencvenes években sok sikerprodukciónban szerepeltél. Szeretted ezeket?

– Nagyon, rögtön 1990-ben az *Air Americában* **Mel Gibsonnal**, azután a már említett *Chaplin*ben. Ezek után pedig jött például a *Rövidre vágva*, a *Született gyilkosok* és a *III. Richárd*. Habár a mozifilmek jellemzőek rám, a kilencvenes években egy tévéfilmre is sort kerítettem, ez pedig az *Ally McBeal* volt.

– Sokféle filmben játszottál. Nem válogattál?

– Szerintem a színész egy univerzális személy, és ha már egyszer színész vagyok, akkor szorgalmasan dolgozom. Egyébként egy színész számára nem mindig a drámaibb szerepek jelentik a legnagyobb kihívást. Egy vígjáték, egy romantikus film néha több belső vívódást okozhat. Máskor pedig meg minden ma-

gától, és attól lesz élvezetes. Előfordulhat az is, hogy elszalad a színésszel a ló, és túl sokat enged meg magának. Ez történt velem, és emiatt néhány év szünetet tartottam.

– Milyen volt a visszatérés?

– A filmvilág nem felejtett el, és ez jó. Ezek után is sikerült igazán nagy produkcióba bekerülnöm. Szerepeltem a *Gothikában*, az *Éneklő detektívben*, a *Durr, durr és csókban*, az *Összekutyulva* és sok más filmben.

– Azután kiderült, hogy még csak nem is ez volt az igazi visszatérés...

– Nem bizony, 2008-tól ugyanis igazán nagy költségvetésű hollywoodi filmekbe kerültem, és egyre inkább belefolytam a szuperhősök világába is. Játsoztam a *Hihetetlen Hulkban*, a *Bosszúállókban*, a *Vasemberben*, és megformálhattam *Sherlock Holmest* is. Ha úgy vesszük, ő is egyfajta

szuperhős a briliáns elméjével, habár a mi olvasatunkban másmilyen, mint az ismert tévésorozatban. Újabban pedig ismét a képregényhősökkel vagyok elfoglalva. Népszerűsítjük a *Vasember* harmadik részét kolléganőmmel, **Gwyneth Paltrow**-val.

– Hogyan jöttetek ki a forgatáson?

– Remekül, csak a legjobbakat mondhatom róla. Nagyon szép, nagyon tehetséges, szórakoztató és vicces egyén, akit megtalált a szerepe. Érdekes, hogy eleinte visszakozott. Nem akarta elvállalni, nem hitte, hogy neki való. Végül én győztem meg, hogy ne hagyja ki ezt a lehetőséget. Megígértem neki, hogy majd jót szórakozunk, és ezt be is tartottam. Végül már ő is egészen felszabadult. A legutóbbi sajtótájékoztatón azt ajánlotta az újságíróknak, hogy kifelé menet markolják meg a hátsómat. Micsoda ötlet.

L. M.

Katona József
Bánk bán

(Részlet)

ELSŐ SZAKASZ

A mulatópalotának vendégszobája. Több asztalokon kész italok.

Gyertyák égnek. Gyakor jön be néhány vendég, iszik, s ismét megy.

Kívül táncmuzsika, mely helyel-hellyel megszűnik.

Mikhál egy asztalkánál szundikál.

ELSŐ JELENET

SIMON *(belép).*

Hm; hátha mégis úgy lehetne? Furcsa!
(Meglátván Mikhált.)

Ej, lássa bár az ember, e bizony

Alszik megént! – No bátyám! ébredezz!

Ki s be járnak emberek s reád mosolyogva

Nézzélnék *(Mellé ül.)*

MIKHÁL *(felveti szeméit, s kezét nyújtja Simonnak).*

Ósz hajam vagon Simon,

Jó lelkiismeretem: azért biz én

Nem gondolok velek.

SIMON

De mégis, én-

Velem csak fogsz üríteni egy pohárt?

No – a bojóthi Mortundorfok! *(Pohárt emel.)*

MIKHÁL *(eszmélkedve, kezét mellére nyomja s sóhajt).*

Ah!

Hazám! szerette jó hazám, Bojóth!

De vége! Már nekik is – jó éjtszakát!

(Felkapván az ezüstpohárt.)

No, éljetez fenn ott, bojóthiak!

Ott, ott van élet; itt csak éjtszaka. *(Iszik.)*

SIMON

De hátha mégis úgy lehetne itt is?

MIKHÁL

Olyan csodálatos hangon felelsz.

Simon, reménylesz? – ej, jó éjtszakát!

SIMON

Nem gyöttelek, Mikhálom, hát vele.

Még gyóntatómnak is csak esküvés

Alatt nyilatkozhatnám ki; de

Neked – neked Mikhál, nem: én atya

Vagyok.

MIKHÁL *(feláll).*

Simon!

SIMON

Tán kétségeskedel?

Negyvenhat esztendősnél nem vagyok

Több.

MIKHÁL

Oh Simon, nem hal ki a bojóthi

Gróf-faj! spanyol hazánkba vissza kell

Mennünk – csak ott kell a bojóthi fajnak

Zöldelni –

SIMON

Vagy Magyarországon. Magam

Is gondolám már s elvégeztem azt,

Hogy minden országból Bojóthra vinném;

De itt nem aljasúl el a spanyol –

Elég ha mindmegannyi jó magyar

Háznépnek ők lehetnek törzsöki.

MIKHÁL

Ők?

SIMON

Hét fiú.

MIKHÁL *(elszomorodva leül).*

De már ez csúnya tréfa.

SIMON

Hallgass meg engem: tegnap estve a

Vadászaton egy őzet kergeték,

És – egy banyát találtam. Ő alig

Látott meg engemet, s leroskadott

Térdére és tudtomra adta, hogy

Feleségem immár megszült. Szinte el-

Indultam; amidőn *hatot* felém nyujt.

„Óh, légy kegyelmes (úgymond) asszonyodhoz

Ő egykor egy szegény koldús személyt

Elkergetett magától s becstelennek

Nevezte, mert *kettős* szülöttje volt:

Hogy most az istenség adott *hetet*

Neki, nyomban emlékébe jött az, amit

Mondott. Megindulván azon, nehogy

Fesletnek ítéltessem, egy fiat

Megtart magánál – a többit, hogy öljem

Meg, azt parancsolá” –

MIKHÁL

Tigris-anya!

SIMON

Megesketém és titkon általa

Neveltetem mindnyáját.

MIKHÁL

Hát az anyjok?

SIMON

Mindég keservesen zokog, midőn

Az egyet a kezébe vészi és

Nem tudja azt, hogy én tudom, miért sír?

MIKHÁL

Aztán mi lesz?

SIMON

Mikor majd nagyra nőnek,

Akkor fogom mutatni csak, hogy ő

Haljon meg akkor – de örömebe haljon.

Minő öröm lesz ez? Már elhagyom

Endrének udvarát, s velek leszek. –

Mikhál, miért sírsz oly keservesen?

MIKHÁL

Nem hal ki a bojóthi nemzetem!

SIMON

Nem. Nem. De hát ne sírj!

MIKHÁL *(poharat kap).*

Öröm miatt. –

Ott cimbalom, síp, hárfá zengenek:

Ott azt hiszik, hogy ők örvendenek –

Nem, nem csak egy az, aki itten örvend,

Mikhál az, a bojóthi. *(Iszik.)*

SIMON

Nézd, ezek nem.

Berlet: 510 120 szam.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pest, vasárnap, szeptember 27 én, 1868.

Teljes szöveggel először.

Bánk bán

Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta Katona J. Rendező: Paulay.

Személyek:

II. Endre, magyarok királya	Paulay János	Szilveszter, fia	Nagy Imre
Gertrud, királyné	János	Érdeklődő lelkész, magyariai bány	Székely A.
Bán	Színházvezető		Váradi.
Endre, (his gyermek)			Benedek.
Óta, B. vezetését merénylet levezény	Nata	Tiborcz, paraszt	Komáromy
fa, Gertrud öccsének	Lendai	Ébrosch, katonatiszt	Bálint.
Bánk báty, Magyarország sárgyara	Fekete	Békés	Szabó.
Melinda, felesége	Sárgyari	Békés	Urványos.
Soma, fők az udvarnál	Sárgyari Imre	Békés	Kovács.
Miklós (báty) Melinda	Szilgyi		Van.
Simon (báty) nagybátyja	Tóth		Marcus J.
Zsoltos	Sárgyari József		Székely.
Peter bán, bírári őspapja	Donk	Udvari szászok, Lovagok, Békésok, Katonák	Jóbbakok. Történet: 1831.
Miklós bán, a királyfők nevelője			

Kezdet 7 órákor, vége 10-edfélkor.

Holnap, hétfőn, szeptember 28-an, berletfolyamban másodszer:

A társaságból.

Berlet 4 felvételben. Irta Bessenyey. Főhajtás Széchenyi Kálmán.

Bérlőhirdetmény.

1868 október 1-étől bérlési ajánlatok keltése, egyenként és egy hónapra keltetve) írtak ott, a következők szerint:

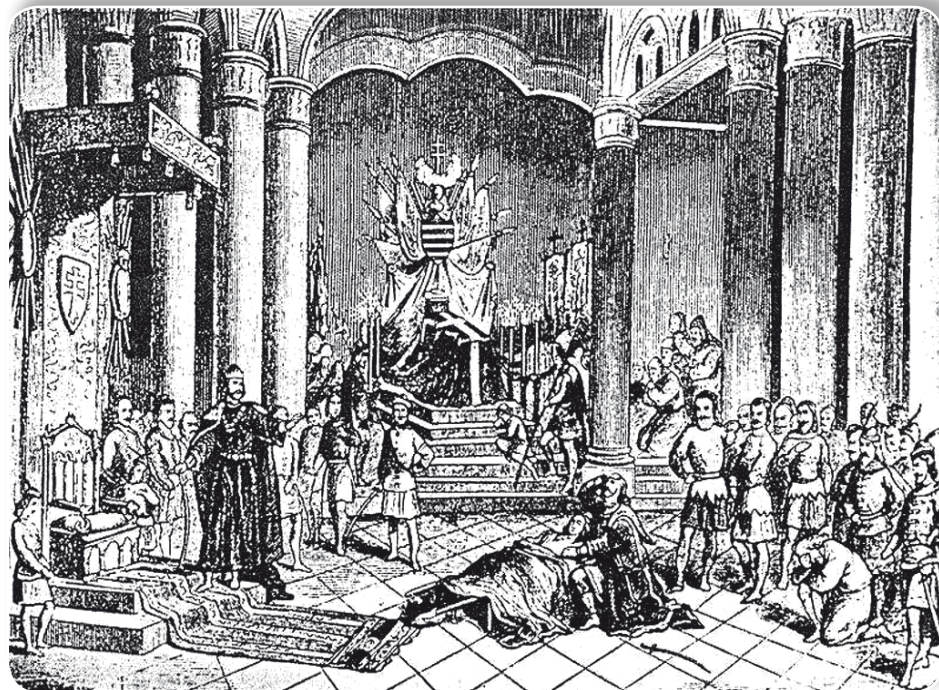
Könyvtár az iskolánál	100 ft.	100 ft.	100 ft.
Magaslat	100 ft.	100 ft.	100 ft.
Földművelés	100 ft.	100 ft.	100 ft.
Földművelés	100 ft.	100 ft.	100 ft.

GYÖNGYHALÁSZ

Micbánné mondája

Micbán Simon comes II. Endre uralkodása (1205–1235) alatt Hispániából menekülve telepedett meg hazánkban. Felesége a monda szerint elkergetett egy koldusasszonyt, aki hármas ikreket szült, mondván, hogy azok több férfitől származnak. Nem sokkal ezután maga hetes ikreket szült. Hogy szégyenét elrejtse, hat csecsemőt egy rocskába téve, megbízta egyik öreg cselédjét, hagyja el őket a mezőn. Micbán találkozott az öregasszonnyal, kifaggatta, majd a gyermekeket titokban felneveltette. Hét nemzetség származott tőlük, közöttük a Bocskai család. Legismertebb sarja Bocskai István fejedelem (1557–1606). A monda alapja az a középkorban általánosan elterjedt hiedelem, hogy ikrek nem származhatnak egy apától. Első előfordulása a 16. sz.-ból való, részletesen Alvinczi Péter emlékezett meg róla halotti beszédében (1622). A monda előfordul Katona József Bánk bánjában is. A Micbánné német, francia és spanyol nyelvterületen is ismert különböző családok eredetmondájaként.

(Magyar Néprajzi Lexikon)

A Bocskai család eredetmondája

Bocskai István emléke Hajdú-Bihar megye szóhagyományában mondákban és emlékezésekben máig megtalálható. A Bocskai család eredetmondája. „Micbánnak a feleségének hét gyermeke született, mind fiú lett. A bábaasszony el akarta őket pusztítani. Az apjuk, Micbán helyezte el őket, hogy el ne pusztítsák. Abbul a hét gyermekből lett egy, ez a Bocskai.” (Kismarja)

(Magyar Néprajzi Lexikon)

Mai rovatunk témáját is Balázs Lajos **Rituális szimbólumok** (2012) című könyve ihlette. Tanulmányaiban szó esik többek között a magzatvédelem népi preventív (azaz: megelőző) kultúrájáról, azokról a szokásokról és szimbólumokról, amelyeknek funkciója az egészséges gyermek világhozatalának biztosítása. Ezért több tilalom is szabályozza az áldott állapotban levő asszony magatartását. Egyik ilyen, miszerint nem szabad csúnyán beszélnie, illetve koldusasszonyt elkergetnie, mert ikrei születnek. Régi századokban (nemcsak a paraszti világban) ugyanis az ikerszülés bűnnek, tragédiá-

Kedves Olvasó Tanulók!

nak számított (bizonyos természeti népeknél ma is!). Ez juttatta eszembe **Katona József Bánk bánját** (1819), amelyben szerepel egy – a mondavilágban Micbánné mondájaként ismert – történet, amely arról szól, hogy az egyik főúri feleséget (a mondában Mic bán, Katona drámájában Simon bán neje) azzal büntette a gondvielés, hogy hét fiúgyermeknek adott életet.

Katona József (1791–1830) Bánk bán című tragédiáját a magyar irodalom egyik legjelentősebb drámájaként tartjuk szá-

mon. Első változata az Erdélyi Múzeum 1814-ben kiírt pályázatára készült el 1815-ben – pályázati szereplése, sorsa rejtély. A bírálóbizottság ugyanis meg sem említette jelentésében. Katona életében nem adott elő színpadon – a cenzúra nem engedélyezte, ugyanis Gertrudis királyné, II. Endre király feleségének 1213-ban történt megöletéséről szól. Nagyon bonyolult történet. A következő rovatunk témája lesz.

Jó olvasást!

Bence Erika

A legjobb 10

Ismeretünkben azokat a magyarországi előadókat mutatjuk be, akik az elmúlt időszakban az internetes társasági oldalakon a legtöbb lájkot kapták, avagy megnézzük miért szeretik őket.

10. Takács Nikolas

Galántán született, Csehországban. A 2010-es X-Faktor tehetségkutató verseny második helyezette lett, és azóta is jelen van a köztudatban. Igazán felismerhetővé a kalapjai tették. Második stúdióalbuma 2012 decemberében jelent meg.

9. Dömötör Balázs

Zalaegerszegen született. Hét-nyolc évesen beiratkozott a helyi zeneiskolába, és azóta zenél. Előbb zongorázott, utána gitározni is megtanult. Több formációban megfordult, és több produkció is fűződik a nevéhez. Szereti vegyíteni a zeneműfajokat, legyen szó akár elektronikusról vagy mulatósról. Az Alkonyat filmzennéjének magyar verziója is az ő nevéhez fűződik. Munkamániásnak tartja magát, a honlapját is saját maga szerkeszti.

8. Majka

Majoros Péter, avagy az ózdi hős, rapper, műsorvezető, dalszövegíró. A Való világ valóságshow-ban tűnt fel, azóta is pozitív példaként tartják számon, miszerint egyike azoknak, akik a legjobban ki tudták használni az ismertséget. Rapperpályáját Dopeman segítette. Majka Belehalok című dala tavaly jelent meg, és nagy sikert ért el.

7. Bárány Attila

Budapesti lemezlovas, zeneszerző, zenei producer. A nyolcvanas években már a lemezpultok mögött állt. Hamar felfigyeltek a tehetségére, és azóta a legfelkapottabb szórakozóhelyeken lehet találkozni vele. Zenei stílusa folyamatosan alakult, a funky, rock és R&B után ma már elsősorban a dance zenét kedveli. Rádiós karrierje is korán beindult, műsort vezetett, DJ-ként dolgozott, zenei igazgató, majd programigazgató lett. Határon túli szórakozóhelyeken is megfordul.

6. Quimby

Magyar alternatív rockegyüttes. Epikus, sanzonos hangvételű dalok, expresszív zenei világ, erőteljes előadásmód, szimbolikus szövegvilág jellemzi, melyet helyenként népi elemekkel fűszereznek. Dunaújvárosban alakultak 1991-ben. Azon ritka együttesek közé tartoznak, akik igen népszerűek minden korosztály körében. Az idősebbeket főleg unplugged és színházi fellépéseikkel hódították meg, míg a fiatalokat a fesztiválok alkalmával rendezett bulizós koncertjeikkel. Egyik leg-

népszerűbb daluk a Most múlik pontosan, a tehetségkutatók egyik legkedveltebb dala is egyben.

5. Vastag Csaba

Ő a nagyobbik Vastag. Budapesten született, de szüleivel Veszprémben élt. Musicalekben és más színházi előadásokban szerepelt, feltűnt a Popdarálóban is, de országos és határon túli ismertséget az X-Faktor hozott számára, amit meg is nyert. A műsor legdrámaibb része volt, amikor a testvérével kellett párbajoznia. Végül Vastag Csaba nemcsak a párbajt, hanem az X-Faktort is megnyerte. A második akkor Takács Nikolas lett. Vastag Csaba jelenleg második albumán dolgozik, amely a nyárra várható.

4. Janicsák Veka

Budapesti énekesnő. Apja az egykor nagyon híres Z'zi Labor együttes frontembere volt. Ennek ellenére Janicsák Veka csak a 2007-es Csillag születikben került a széles nyilvánosság elé. Nagyobb sikert a 2010-es X-Faktorban ért el, ahol negyedik lett, miután épp Vastag Csabával párbajozott. Janicsák Veka első saját szerzeményével a Dalra is benevezett, és habár nem jutott el az Eurovízióra, dalára felfigyeltek.

3. Király L. Norbi

Kaposváron született, az L betű Lászlót jelent, ez a középső neve. Ő is a 2010-es X-Faktor szériában tűnt fel Vastag Csaba, Janicsák Veka és Takács Nikolas mellett. Király L. Norbit az eddigi tehetségkutatók legfeltűnőbb figurájaként emlegetik, rendkívül szórakoztató show-jai miatt. Eleinte a zsűri is azt hitte, hogy csak vicc az egész, de az előadásmódja lenyűgözte őket, akárcsak a nézőket is. Király L. Norbinak tavaly fia született, nemrég pedig együttest alapított.

2. Fluor Tomi

Karácson Tamás, Fluor, Fluor Tomi, Fluorid, Fluor Filigran – ez mind egy személyt takar. A magyar rapper Várpalotán született. Zenéjében eleinte az underground hiphop dominált, majd 2010-től a populárisabb irányba fordulva a Mizu című slágerrel vált széles körben ismertté. Stílusában a rap, a hiphop és a dzsessz elemei ugyanúgy megtalálhatóak, mint az elektronikus zene. Már fiatalon elkezdett rappelni. Első rapszövege a hatos lottóról szólt.

1. Children of Distance

A legtöbb lájkot ők kapták. A „távolság gyermekei” magyar hiphop-, popcsapat a Sub Buss Monster internetes fórumának köszönhetően alakult meg. Ott figyelték fel egymásra a csapat tagjai, és rövid levelezés után megalapították az együttest. Ez 2006-ban volt, a rajongók pedig azóta sem hagyták őket cserben.

Összeállította: L. M.

Egy újabb tehetségkutatói csoda

Háromszor jelentkezett az American Idolba, és most meg is nyerte azt Candice Glover R&B énekes. A 23 éves énekesnő látszólag nagyon meglepődött, amikor a műsorvezető bejelentette győzelmét. Ezt követően Amerika legújabb üdvöskéje végigzokogta I Am Beautiful című dalát, miközben a versenybeli útja volt látható. Glover győzelme az első női, és az első nemfő énekes győzelmét is jelenti a 2007-es hatodik széria nyertese, Jordin Sparks óta. A korábbi öt győztesek Phillip Phillips, Scotty McCreery, Lee DeWyze, Kris Allen és David Cook voltak, mindannyian fiatal gitárosok, akik az Idol-rajongók számára WGWG, azaz „white guys with guitars” – „fehér srácok gitárral” néven ismertek. A dél-karolinai Candice Glover, Kree Harrison texasi countryénekest győzte le a fináléban. A döntőt Los Angelesben tartották. A zsűri legrégebbi tagjának, Randy Jacksonnak ez volt a legutolsó szereplése a televíziós tehetségkutatóban. A műsor korábbi győztese, Jennifer Hudson visszatért a showba egy duettet erejéig a győztesrel. A fellépők között volt még Psy, Frankie Valli, Emeli Sande, Jessie J, Aretha Franklin és a korábbi ítéző, Jennifer Lopez. Az idei American Idol bírái, Keith Urban, Mariah Carey és Randy Jackson szintén felléptek.

Demi könyve

Az utóbbi időben nem csupán új nagylemeze munkálataival volt elfoglalva Demi Lovato, hanem időt szakított saját önéletrajzi regényének megírására is. A műben az énekesnő életének utóbbi néhány, köztudottan nem éppen zökkenőmentes évébe nyerhetünk mélyebb betekintést. Az előszót Demi jó barátja, Ryan Seacrest írta meg, amelyben igazán egyedülálló tehetségként jellemzi az énekesnőt, mint azt az olvasókkal megosztotta, művészek százaival volt szerencséje találkozni az évek során, de szerinte Demi Lovato kétségkívül kiemelkedik közülük. Demi könyve a napokban jelenik meg on-line felületeken.

Autó-balesetet szenvedett

George Michael rajongóit megrázta a hír miszerint az énekes autóbalesetet szenvedett, ami után mentőhelikopterrel szállították kórházba. A sztár szóvivője szerint a baleset St. Albans közelében történt, az énekes a fején sérült meg, és felületes vágásokat szerzett. George Michaelre egyébként igencsak rájár a rúd mostanában. Nemrég ingatag egészsége miatt került kórházba, három évvel ezelőtt pedig azért büntették meg, mert Észak-Londonban nekihajtott egy fotósszaküzletnek. Ekkor öt évre tiltották el a vezetéstől.

Sztárok és a brit királyi család

Úgy tűnik, a hollywoodi hírességek kapcsolata a brit királyi családdal egyre szorosabbá válik: nemrég Kim Kardashian és Katalin hercegné között indult el egy pozitív töltetű szál, azután pedig Mila Kunis és Beatrice hercegnő kezdett el barátkozni egymással. A színésznő Londonban ismerkedett meg Beatrice-szal. Mila egyik ismerőse szerint azonnal megtalálták a közös hangot, és nagyon jól megértették egymást. Hozzátette, hogy a színésznő mindig is nagyon tisztelte a királyi családot, a hagyományait, William és Kate esküvőjének minden percét figyelemmel kísérte, amióta pedig beszélgetett Beatrice-szal valóságos fellegekben jár. A nagy találkozásra Ashton Kutchernek köszönhetően került sor, aki jó barátságot ápol a hercegnő jelenlegi barátjával, Dave Clarkkal. Dave vezető szerepet tölt be a Virgin Galacticnél, Ashton pedig egyike azoknak, akik nemsokára az űrbe repülnek a cég speciális járatán. Innen az ismeretség, ehhez jött, hogy Mila Londonban forgatja legújabb filmjét.

Bionikus állatkert MŰSZITAKÖTŐ

ciát, amplitúdót és szöveget, mialatt a pilóta szabadon irányítja a rovarat a telefonjáról. A cég végső célja, hogy olyan modellt építsenek, amely jobban repül, mint egy vitorlázó repülő, egy helikopter és egy repülő kombinációja.

Nem nehéz kitalálni, milyen felhasználási módjai lesznek azonkívül, hogy a parkban lehet villogni vele. Már megkezdődött a drónok évtizede, és a java még csak most jön.

Egyébként: nem előzmények nélküli a BionicOpter. A Festo már jó ideje kísérletezik irányított és autonóm mozgásra egyaránt képes zoorobotokkal. A szitakötő közvetlen elődje a helyből felszállásra és landolásra képes, csapkodó szárnyú SmartBird, melynek komplex mozgásait torziós meghajtás és kétirányú rádiókapcsolat tette lehetővé. Nedves közegben is otthonosan mozognak a Festo madarai. Az AquaPenguin szintén a bionikus tudásháló szüleménye. Kiváló vízellenállású testét pingvinekről koppintották, víz alatti háromdimenziós tájékozódási rendszerét pedig delfinektől kölcsönözték. Ennek köszönhetően, ha ügyetlen is irányítója, a robotpingvin képes elkerülni az akadályokat, pontosan feltérképezi környezetét, gyorsan tud irányt változtatni, feje, törzse és farka külön mozog, így szűk helyekre is be tud slisszolni.

Bionikus tudásháló – ezzel az összefoglaló koncepcióval fejleszti a német Festo cég legújabb automatikus eszközeit. A kis kék kutyúk az állatvilág akrobatáitól kaptak formai és anatómiai inspirációt.

A hannoveri vásáron nemrég bemutatott BionicOpter nevéhez híven olyan bionikus helikopter, amit az erre legilletékesebb állatról, a szitakötőről mintáztak. A rovar egymástól teljesen függetlenül képes mozgatni négy szárnyát, így gyors manőverekkel bármilyen irányba tud haladni, hátrafelé vagy oldalra is.

Alapképessége az egy helyben lebegés, de siklórepülésre is alkalmas. A műrovar hajlékony poliamidból és terpolimerből készült 44 centiméter hosszú teste 175 gramm, szárnyainak fesztávja 63 cm. Ebben a súlyban benne van két lítiumelem, egy vezeték nélküli modul és mikrokontroller, egy központi és nyolc szervomotor, valamint pozícióérzékelők.

Igazi újdonság a robotrovar fejét és törzsét mozgató bionikus izomzat, amely egy nitinol nevű, alakmemóriával rendelkező ötvözetből készült. Elektromos árammal keltett hő hatására az ötvözet izomrostként működik. A szárnyakat hátravékony fólia fedi.

Irányítható a Bionic Opter okostelefonnal is. A parancsokat a kontroller a pozícióknak és repülési viszonyoknak megfelelően közvetíti a szárnyakhoz, szabályozva a csapkodás sebességét és irányát. A Festo szerint ez az első olyan robot, amelyik képes a repülőgép, helikopter és vitorlázó repülő mozgását leutánozni miniatűr méretben.

A mozgásokat szoftver koordinálja, így nem kell mind a négy szárnyat külön irányítani, a szoftver számolja ki a megfelelő frekven-

A működő BionicOpterről itt látható két rövid videó:

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=Z8tgUKro46A
<https://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&v=vDhyN4ouxMs&NR=1>

A lány, akinek igazgyöngyök hullottak a hajából

Élt egyszer egy szegény asszony, akinek volt egy szépséges leánya, meg egy fia, aki tengerészként szolgált. Mikor az édesanya meghalt, egy fésűt hagyott örökül a lányára, és utolsó kívánságaként meghagyta, hogy leánya soha ne fésülködjen mással, csak is ezzel.

A lány úgy is tett, ahogy édesanyja meghagyta, és valahányszor megfésülte a haját, apróbb és nagyobb szemű gyöngyök hullottak a hajából. A testvére azt javasolta a húgának, hogy a gyöngyöket fűzze össze, és kösse csokorba. A lány el is készített hat gyönyörű gyöngyből készült csokrot, a bátyja pedig magával vitte őket következő tengeri útjára, hogy majd jó pénzért eladja őket. Az első kikötő, ahová befutott a hajója, egy olyan városban volt, ahol egy gazdag király uralkodott. A legény úgy döntött, hogy felkeresi az uralkodót, hogy felkínálja neki a gyöngyöket. Bebocsátást kért a palotába, ahol személyesen találkozhatott a királlyal.

– Ragyogóak ezek a gyöngyök, még soha nem láttam szebbeket – ámuldozott őfelsége. – Busásan megfizetek, ha nekem adod őket, és elárulod, hogy honnan szerezted őket.

A fiú mindent elmondott édesanyja örökségéről, a fésűről, és a húgáról, akinek a hajából a mesés gyöngyök hullnak, valahányszor megfésülködik.

A király érdeklődését azonnal felkeltette a leány, és arra kérte a fiút, hozza elé a húgát, mert ha mindez valóban igaz, akkor azon nyomban feleségül veszi, de ha hazugság, akkor örök életükre börtönbe veti őket.

Mikor a legény hazatért, boldogan mesélte húgának, hogy a király feleségül akarja venni őt. A lány szívét is nagy öröm töltötte el, magához vette a fésűt, és tüstént hajóra szállt fivérével, hogy mielőbb a királyhoz érjenek.

Csak hogy erre az útra nem egyedül indultak, elkísérte őket a szomszédasszonyuk és annak leánya is. Ugyanis amikor a bátyja hazatért, annyira boldoggá tette húgát az örömteli hírről, hogy a lány azonnal elújságotlta a szomszédasszonynak, hogy királyné lesz belőle. Az asszony meg arra kérte, hadd kísérhesse el a lányával az útra, hogy szemtanúi lehessenek, mikor az uralkodó hitvese lesz.

A testvérek belegyeztek, és így négyesben utaztak a király városa felé. Miután a hajó kifutott a tengerre, a szomszédasszony nekilátott, hogy valóra váltsa gonosz tervét. Titokban mérget itatott a leendő királynével, minden nap egy keveset, hogy megbetegedjen tőle. A

lány ágyának is esett, és fivére nagyon aggódott az egészsége miatt. Végül a szomszédasszony annyi mérget adott a lánynak, hogy az összeesett, és mindenki azt hitte, hogy meg is halt.

Testvére vigasztalhatatlan volt, de nem volt mit tenni, tengerészszokáshoz híven a húga testét a vízbe dobták.

A fiú még jobban elkeseredett azután, hogy felismerte, sorsa immáron nem fog jobbra fordulni, hiszen már nem mutathatja be húgát a királynak. A ravasz szomszédasszony erre azt tanácsolta, hogy mutassa be az ő lányát, mint édes húgát, és akkor mindannyian jól fognak jární.

A fiú belegyezett, de tartott attól, hogy a fésű az asszony lányának hajából nem fog gyöngyöket elővarázsolni.

Ki is próbálták még a hajón, hogy lássák, mi történik, és ahogy a fiú előre sejtette, a lány hiába fésülködött meg, a hajából egyetlen szem gyöngy sem hullott ki. De az asszonyt ez sem tántorította el, megnyugtatta a fiút, hogy majd ha a lány a király színe előtt lesz, a fésű bizonyára nem hagyja cserben őket.

Miután megérkeztek, első útjuk a palotába vezetett, ahol a fiú húgaként mutatta be az asszony leányát, a király pedig arra kérte jövendőbelijét, hogy mutassa be, amint a fésű gyöngyöket varázsol elő a hajából.

A lány megfésülte a haját egyszer, kétszer, de semmi sem történt, egyetlen gyöngyszem sem hullt ki a hajából.

A király szörnyű haragra gerjedt, azonnal börtönbe záratta a fiút, a leányt és az anyját is, amiért becsapták őt.

Eközben történt, hogy a király egyik szolgálója lesétált a tengerpartra, hogy egy szép halat fogjon őfelségének vacsorára, és legnagyobb meglepetésére egy hatalmas bálna tetemét találta a homokban. Közelebb lépett az állathoz, és mikor bekukkantott a szájába, úgy látta, hogy valami mocorog a belsejében.

– Szabadítsanak ki innen! – szólt egy vékony hangocská odabentről.

A szolgáló óvatosan felvágta az állat gyomrát, és rátalált a tengerész húgára épen és egészségesen. Magával vitte a palotába, és elrejtette egy szobában, hogy egyelőre senki ne szerezzen tudomást arról, hogy ott van. A lány elmesélte a történetét, és azt, hogyan mentette meg őt egy bálna a biztos haláltól, miközben éppen a tenger fenekére süllyedt.

A szolgáló is elmondta, hogy a szomszédasszony leánya lépett a helyébe, miután őt halottnak hitték, és hogy most mindannyian, még a bátyja is börtönben vannak.

A lány éppen a börtönre látott abból a szobából, ahová a szolgáló elrejtette. Szomorú tekintettel nézte a rácsos ablakot, ami mögött a bátyja sínylődött.

Egy nap megpillantott egy kiskutyát az ablak alatt, és megszólította:

– Áru! el, kiskutyám, hogy van ma a bátyám?

– Bizony rosszul, mert kihirdették, hogy három nap múlva a fejét vétetik.

A lány összerendezte ijedtében, és másnap, majd harmadnap is csak a bátyja hogyléte felől érdeklődött a kutyától.

A szolgáló elárulta a királynak, hogy milyen összeesküvés áldozata lett az a leány, akit feleségül akart venni, és hogy nap mint nap, csak a bátyja sorsa miatt aggódik.

A király arra kérte a szolgálót, hogy vigye el a lány ablakához, hogy maga hallgathassa meg, mit mond a kutyának. Mikor kihallgatta, rögvest maga elé kérette a leányt és a bátyját a palotába. Aztán megparancsolta a lánynak, hogy fésülje meg a haját, hogy lássa, a tengerészlegény igazat mondott-e. A lány teljesítette a király óhaját, és ahogy a varázslatos fésű a hajához ért, máris csodás gyöngyök hullottak belőle, éppen olyanok, mint amelyeket a legény a királynak adott.

A király megbocsátott és megkegyelmezett a fiúnak, a húgát pedig ott helyben feleségül vette. Boldogan éltek, ám a gonosz szomszédasszonyt és leányát sosem engedték szabadon, és talán még ma is a király börtönében gyötörődnek.

Consiglieri Pedroso meséje

HOROSZKÓP

KOS

A megoldás a részletekben rejlik. Sok fejtöréstől és felesleges munkától szabadítod meg magad, ha extra figyelemmel végzed a feladataidat ezen a héten. Némi humorral és jókedvvel enyhítheted a feszült hangulatot a szüliben. Történjék bármi negatív dolog, te vidám vagy, és ezzel másokat is felvidítasz.

BIKA

Szépen felhalmozódtak a teendőid. Egyszerre csak egy dologgal törődj, és legyél minél összeszedettebb, ha nem akarsz belezavarodni a helyzetbe! Néha nem látod a fától az erdőt, és a barátainak kell felhívniuk a figyelmedet, hogy mit csinálj. Lehetnél kicsit talpraesettebb. A képességed megvan, de nem használod ki.

IKREK

Fontos határozathozatal előtt állsz, ráadásul a kínáló lehetőségek egyformán jónak tűnnek, és egyformán izgatottá tesznek. Jól gondold meg! Biztos vagy benne, hogy jó úton jársz? Gondold át még egyszer, és kérj tanácsot, mert később nem tudsz már változtatni a döntéseden, ha elhamarkodod, könnyen megbánhatod.

RÁK

Könnyen magadra haragíthatod a szüleidet vagy tanáraidat, ha félvállról veszed, amit csinálsz. Koncentrálj! Sikerteljesen fáradtan kezdeni a hetet, így a napok túlélése nagy kihívás a számodra. Ne ígérkezz el sehová a héten, inkább pihenj délutánonként, mert zsúfolt hétvégéd lesz.

OROSZLÁN

Játékos és kísérletező hangulatban leszel, ami érdekesebbé teszi a monoton feladatokat is. Mindenképpen megéri kreatívkodnod kicsit! Az álmaid rávezetnek az igazságra. Igaz, hogy furcsa dolgokat álmodsz, de keresd bennük a választ, segítenek eldönteni az előtted álló napok nagy kérdését.

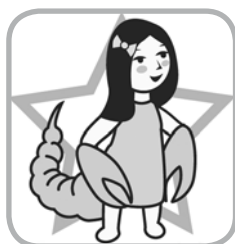
SZŰZ

Magabiztosabb vagy, mint valaha. Tanáraid és szüleid szeretik látni, hogy körültekintően végzed a dolgod. Adódik egy olyan helyzet, amikor megmutatkozik, hogy mekkora az összetartás a baráti társaságodban. Ebben neked is nagy szereped lesz, és hamarosan kilábaltok a rossz időszakból.

MÉRLEG

A szokásosnál is jobb érzés, ha csapatban kell dolgoznod. Szeretsz egy nagyobb egész része lenni, ráadásul a pozitív visszajelzések erősen növelik az önbizalmad is! Belekerültél egy zavaros pletykába, ami eléggé rontja az imidzsedet. Ne vedd nagyon a szívedre a dolgot, hamarosan mindenki elfelejti.

SKORPIÓ

Jobbnál jobb ötletekkel és megoldásokkal rukkolsz elő a héten. Akkor se tartsd őket magadban, ha nem vagy biztos a dolgodban! A mostani időszak a legideálisabb arra, hogy végre letudj egy olyan kellemetlen dolgot, amit régóta halogatsz. Megkönnyebbülve lépsz tovább, és ez kiüvről is meglátszik rajtad.

NYILAS

Unod már mások papolását hallgatni arról, hogy hogyan kellene alakítanod a jövődet. Azért figyelj, mert hasznos információval is szolgálnak! Többet is kihozhatnál a csodás alakodból, ám te még mindig bizonytalan vagy. Újítsd meg a ruhatárad, válassz szép darabokat, így az is felfigyel majd rád, akiért már régóta odavagy.

BAK

Próbálj minél kisebb feltűnést kelteni magad körül a héten. Elég szószálhasogatóak lehetnek a tanárok és szülők, amire most egyáltalán nincs szükséged. Kíváncsiságod nem ismer határokat. Mindenkiből kiszedsz mindent, ami érdekel, szerencsére titkoktartásban jó vagy.

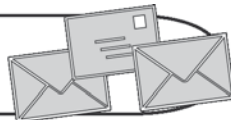
VÍZÖNTŐ

Néhányan a környezettedben úgy érzik, csak játék az élet. Ne hagyd magad lehúzni! Tudod, hogy neked most sokkal fontosabb dolgokra kell koncentrálnod. A legrosszabbkor törhet rád a fogfájás. Ideje lenne végre a végére járni ennek, mert nemcsak a napjaidat rontja el, de téged is frusztráltta tesz.

HALAK

Jók a megérzéseid, de nem árt, ha kikéred – és meghallgatod – mások véleményét is! Egy olyan dolgot kérnek rajtad számon, amihez semmi közöd nincs. Ráadásul aki érdekelt ebben az egészben, az sunyít, te pedig ezúttal nem hagyod magad, és kinyitod a szád.

Büszkék vagyunk rá

Firsing Karolina nevével már találkozhattatok a Jó Pajtásban, ugyanis már többször hírül adtuk, hogy milyen szépen dolgozik az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör modern táncsoportja. S Karolina ennek a csoportnak oszlopos tagja. A helyi Samu Mihály iskola hetedikese, szintűnő tanuló.

Nemrégiben kilencven vajdasági magyar felső tagozatos diák versenyzett a szabadkai Széchenyi István Általános Iskolában az Újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke és az Oktatási Minisztérium által szervezett magyar nyelvi s nyelvhelyességi verseny köztársasági döntőjén. Karolina a hetedikesek korosztályában harmadik helyezést érte el.

Most arról beszélgetünk, mikor szerette meg anyanyelvünket, hogyan készültek a magyartanárnőjével, Józsa Zsuzsannával erre a versenyre.

– Mikor ötödikes lettem – kezd a mesélésbe Karolina –, a magyartanár nő látta, hogy érdekel a nyelvtan, s szólt, hogy vegyek majd részt az anyanyelvi versenyen. Aztán tavasszal sor is került a versenyre, s az iskolai vetélkedőről továbbjutottam a községre. Hatodikban ugyanígy történt minden, de a községiről nem jutottam tovább. Most, hogy hetedik lettem, nem mondtam le a versenyről, újra készültünk a tanárnővel. Tavalyi és régebbi teszteket oldottunk meg, átismételtük az ötödikes, hatodikos és a hetedik tananyagot, olvastam O. Nagy

Gábor: Magyar szólások és közmondások című könyvét. Az iskolai versenyen továbbjutva, a körzetin is jól szerepeltem, így jutottam el a köztársasági döntőre.

- Nehéz feladatok voltak a versenyen?
- Nem, mindet megoldottam.
- Kik gratuláltak neked?

– Három órára jelentették be az eredményhirdetést, s mi addig elmentünk a gyógyszertárba gyógyszerért, mert nehezen viselem el az utazást. Mivel már fél háromkor ismertették az eredményeket, így mi lekéstük az eredményhirdetést. Mikor odaértünk, mindenki gratulált nekem, s akkor tudtam meg, hogy harmadik helyezést értem el. Nagyon boldog voltam, mert még köztársasági versenyen ilyen szép eredményt nem értem el. A tanárnő is örült, gratulált. Itthon a szüleim is nagyon örültek az eredményemnek.

– Hetedik vagy, már készültök a fölvételre, kihátással lesz-e ez az eredmény a közelgő pályaválasztásodra?

– Igen. Azt már eldöntöttem, hogy gimnáziumba megyek, mert még nem tudom pontosan, hogy milyen pályát válasszak. Lehet, hogy magyartanár nő leszek, de a történelem is vonz...

– Az olvasással hogy állsz?

– Szeretek olvasni, de a magyarórakon a nyelvtan jobban érdekel, mint az irodalom.

Karolina az emléklappal és a könyvjutalommal

Van kedvenc költőm is, mégpedig Petőfi Sándor.

– Ha valaki ilyen szép eredményt ér el egy ilyen versenyen, arra gondolhatunk, hogy mindig csak a nyelvtanon jár az esze.

– Hát nem éppen. Mint a többi fiatal, szeretek a barátokkal, barátnőkkel szórakozni, meg hát a kultúrkör modern táncsoportjában táncolni. A csoporttal bejártuk fél Európát...

– Mit üzensz a Jó Pajtás olvasóinak?

– Ajánlom, hogy próbálják meg, vegyenek részt a versenyeken, mert díjat nyerni nagy boldogság.

Hogyan vélekedik minderről a magyartanárnő?

– Nagyon büszke vagyok Karolinára, mert az ő szorgalmának, kitartó munkájának az eredménye, hogy eljutottunk Szabadkára, s ott is helyt állt. Nagyon elégedett vagyok a tesztekkel, nem voltak nehezek. A hetedikesek korcsoportjában többen nagyon szép eredményt, magas pontszámot értek el. Ilyen csoportban nem volt könnyű az első között fejezni be a versnyt. Az első helyezett 19; a második 18,80; a harmadik 18,50 pontot kapott. Összehasonlításképpen elmondhatom, hogy az ötödikesek korcsoportjában az első helyezettnek, a magyarkanizsai Szűcs Dórának 16,40 pontja volt – fejezi be beszélgetésünket a tanárnő.

Konc Erzsébet

Kávai Rita, a szabadkai J. J. Zmaj iskola 3. c osztályos tanulója sikeresen szerepelt két nemzetközi rajzversenyen. A törökországi Gaziantep városkában meghirdetett versenyen alkotásáért bronzérmel, a macedón Bitola városkában pedig aranyalettát kapott.

EMI

A szívedre vagy az eszedre hallgatsz?

Az értelem az egyetlen megbízható tanácsadó, vagy azok a döntések a jobbak, melyeket a hasadra ütve hozol? Mennyire engeded, hogy az érzéseid vezessenek?

1. Mi nyugtat meg legjobban?

- a) A hullámverés. (2 pont)
- b) A madárcsicsergés. (0 pont)
- c) A magányos furulyaszó. (1 pont)

2. Megesik, hogy valakit különösen szimpatikusnak, netán ellenszenvesnek tartasz, anélkül, hogy tudnád az okát?

- a) Igen, ismerem ezt az érzést. (2 pont)
- b) Nem, mindig tudom az okát. (0 pont)
- c) Megtörtént már. (1 pont)

3. Mit gondolsz a tenyérjólásról?

- a) Ostobaságnak tartom. (0 pont)
- b) Talán van benne valami. (1 pont)
- c) Hiszek a tenyér vonalaiban. (2 pont)

4. Előfordul, hogy túlzol, amikor valamit elmesélsz?

- a) Nem, semmiképpen. (0 pont)
- b) Ritkán, de előfordult már. (1 pont)
- c) Igen, hajlamos vagyok rá, hogy kiszínezzem a történetet. (2 pont)

5. Egy keleti bazárban vagy. Hogy megy az alkudozás?

- a) Meg se próbálom. (2 pont)
- b) Megkísérlem, de nem nagyon fekszik nekem. (1 pont)
- c) Többnyire sikerül, élvezem a helyzetet. (0 pont)

6. Előfordult, hogy úgy érezted, mintha valami már megtörtént volna az életedben?

- a) Igen, néha így érzem. (1 pont)
- b) Gyakorta van ilyen érzésem. (2 pont)
- c) Még soha sem éreztem ezt. (0 pont)

7. Hol lalnál, ha teljesen szabadon dönthetnél erről?

- a) A hegyekben. (0 pont)
- b) A tengerparton. (2 pont)
- c) A strand közelében. (1 pont)

8. Észreveszed, hogy egy házibuliban valaki szomorúan áll a sarokban. Odamész hozzá?

- a) Szinte biztos, hogy odamegyek. (2 pont)
- b) Csak akkor, ha ismerem. (1 pont)
- c) Nem valószínű. (0 pont)

Értékelés

0–8 pont: Általában az eszedre hallgatsz

A legfontosabb döntések előtt leginkább az észérvekre figyelsz. Vannak azonban olyan helyzetek, amelyekben ösztönösen és gyorsan kell lépni, ilyenkor előfordul, hogy úgy véled, a megérzés semmivel sem rosszabb tanácsadó, mint a tények hosszadalmas felderítése. Sokkal bátrabban is támaszkodhatnál a megérzéseidre, mint ahogy azt általában teszed. Úgy gondolod, nehéz döntések előtt a számok megbízhatóbb tanácsadók. A hétköznapokban sok olyan helyzet adódik, amelyekben a megérzőképességedet gyakorolhatnád, fejleszthetnéd.

9–16 pont: Általában a szívedre hallgatsz

Habár képes vagy racionálisan gondolkodni, a legtöbb helyzetben mégis a belső sugallataid vezetnek, ami szinte már hetedik érzékké fejlődött. Hiszel abban, hogy sok minden létezik az életben, amit sem értelemmel, sem tudományosan nem lehet megmagyarázni. Többek közt azért hallgatsz a belső hangodra, mert már többször bebizonyosodott, hogy az első megérzésed helyes volt. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy vakon követed a megérzéseidet. Döntéseid előtt azonban jó, ha a hátteret is megpróbálsz felderíteni, és a várható eredményt is mérlegeled, különösen akkor, ha más is érintett az ügyben.

Kedves Bizalmas sorok!

Van egy legjobb barátnőm, de most már úgy érzem, hogy az ő szempontjából én nem vagyok a barátnője. Elmentünk egy szülinapra, ahol végig mással szórakozott, csak velem volt, velem nem is foglalkozott. Amikor pedig a suliban beszélgetünk, általában lekiabál. Mindezt nem merem említeni neki, mert szeretném le fog kiabálni.

Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Barátnő!

Sajnos életünk folyamán állandóan változunk, új tapasztalatokat szerzünk. Változik az érdeklődésünk, igényeink, más-más dolgok válnak fontossá, és van, amiről megfeledkezünk, mert magától értetődőnek tartjuk. Például, hogy a barát, barátnő ott van, és azt tehetünk vele, amit akarunk, nem törődünk a másik érzéseivel. A barátságot is ápolni kell, odafigyelni a másikra. A leveledből nem egyértelmű, de feltételezem, hogy közétek állt egy harmadik személy, fiú vagy lány, aki ebben a pillanatban leköti a barátnőd érdeklődését, el szeretné nyerni a szimpátiáját, ezért mellőz, és közben csak magára gondol. „...mert egy szülinapon csak velem volt, velem nem is foglalkozott...” – irtad a leveledben. Az egyik megoldás az, hogy mégis kezdeményezel egy beszélgetést a barátnőddel, és már a legelején elmondod mi az, ami zavar, milyen viselkedést nem fogadhatsz el sem tőle, sem másoktól, például, hogy kiabáljanak veled. Elmondhatod neki azt is, hogy milyen rosszul érzed magad, amikor kizár, vagy éppen úgy tesz, mintha ott sem lennél. Ha van még ilyen és hasonló dolog, jegyezd fe magadnak, állítsd fontossági sorrendbe, és a legfontosabbakat közöld vele. A további beszélgetés a barátnőd reakciójától függ. A másik megoldás, hogy egy lépést hátra lépsz a barátságokban, és te is mellőzöd őt. Nem hívod, kicsit kerülöd is, és megvárod, hogyan reagál a viselkedésedre. Ne feledd, hogy mindig fennáll annak a lehetősége, hogy megszakadhat a köztetek lévő barátság, mert az igényeitek, az elvárásaitok, az önmagatokról alkotott képek stb., más irányba tereli a barátságokat útjait, és csak hébe-hóba keresztezik majd egymást. Hogy könnyebben el tud viselni a változásokat, és ne függj teljesen ettől az egy barátnődtől, legyél cselekvő, és nézz körül, ki az a környezettedben, akivel jól megértitek egymást, akivel jól lehet beszélgetni, és velük legyél többet egy társaságban. Ha módod van rá, a szüleiddel való tanácskozás után, jelentkezz és kapcsolódj be a nyári szünidőben valamelyik hazai vagy külföldi nyári táborba, ahol alkalmas lesz új ismeretségeket szerezni, barátságokat kötni, miközben új tudásra, ügyességre tehetsz szert. Közben gyakorolod az önállóságot is, ami nagyon fontos az életben. Érdeklődj, hátha valaki, a volt barátnődön kívül, csatlakozik hozzád ebben a nyári kalandban. Őszre pedig nézz utána, milyen szabadidős programokat kínálnak nálatok a művelődési, sport- és más egyesületek, központok. Biztosan akad legalább egy dolog, ami érdekel, ahova járni fogsz, és újabb ismeretségeket és barátságokat köthetsz, bővíted a baráti körödöt, és jobban érzed majd magad a saját bőrödben. Ha pedig a ti barátságotok, túléli ezt a krízist, biztos, hogy hosszan tartó lesz. De ne feledd, semmi sem örökös, minden változik, az érzelmek, a barátság is.

Lecsó”

„Kedves Bizalmas!

Én egy 14 éves lány vagyok. A gondom az, hogy reggelente, ébredés után mindig rosszkedvű és ideges vagyok. A családban már sokszor veszekedés lett belőle a reggelinél, mert rám szólnak, és ilyenkor én rögtön robbanok. Mit tegyek? Én is szeretnék mosolyogva ébredni, mint a húgom. Kérlek, mondd, mit tegyek?

Morgó”

Válasz:

Kedves Morgó!

Az az igazság, hogy mindenkinek más a bioritmusa, más a fiziológiája. Van, aki nehezen ébred és tér észhez reggelente, és van, aki vidáman, mosolyogva kezdi a napot. Egyszóval, nem vagyunk egyformák! Fogadd el magadat, hogy ilyen „morgós” vagy, és rögtön könnyebb lesz. Próbáld meg megmagyarázni a családnak is, hogy ilyen vagy, és ők is fogadjanak el ilyenek. Jó ha a humort is beveted, és készítesz magadnak egy „reggeli” pólót, amiben elhagyod a szobádat, vidám, vicces üzenettel. Pl.: „Vigyázz! Reggel harap!” vagy „Morgós reggel van!”, valami jó kis illusztrációt is festhetsz, applikálhatsz hozzá. A hobbiboltban, papírkereskedésekben minőséges textilfestékeket, filctollakat vásárolhatsz, sőt van olyan papír is, amelyikre számítógép által készített fotót, rajtot nyomtathatsz, és vasalóval rögzítheted a képet, meg az említett festéket is. Ha tényleg elviselhetetlen vagy reggelente, és tudod, hogy idő kell, hogy észhez térj, és előbújjon a mosolyod, mint a reggeli napsütés, akkor kelj valamivel korábban, mint a többiek, és mire ők is a konyhába jönnek, te már a mosolygósabb fázisodban várod őket a reggelinél.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 13 éves lány vagyok, és nagy a gondom. Lapos vagyok, mint a deszka, alacsony és sovány, mint egy ágacska. A testem semmire sem hasonlít! Az osztálybeli lányok másként fejlődnek, van már mellük, formájuk. A fiúk csúfolnak is. Deszkának neveznek, de vannak, akik Fogpiszkálónak titulálnak. Nemrégiben az oszi meg is büntetett, mert az egyik ilyen csúfolódóst jól összekarmizáltam. Segíts! Mit tegyek? Nem jó lemaradni semmiben sem!

Ágacska”

Válasz:

Kedves Ágacska!

Bizonyára nem először hallod, hogy mindenki más ütemben fejlődik, és hogy vannak korábban, és később érő egyének, vannak soványak és dundibbak is, nincs két egyforma ember a világon. Te úgy látszik, a soványabb, apróbb termetű lányok közé tartozol, és emellett még a később érőkhöz is, amit az öröklődés határoz meg. Amit megtehetsz az az, hogy türelmes vagy önmagaddal, rendszeresen sportolsz, egészségesen étkezel, és nemsokára benned is megindulnak a serdülőkori változások. Elkezdődnek termelődni a női hormonok, egy kicsit meghízol is (bizonyos mennyiségű zsírszövetre szükség van, hogy a női szervezet jól működjön), megnősz, változni kezd a tested. A fiúkkal és általában a piszkálókkal szemben pedig, vesd be a humorérzékedet. Ha viccesre fordítod a dolgot, és még rájátszol egy kicsit arra, amit mondtak, velük együtt nevetesz, biztosan leépíted a piszkálódásukat. Belátják, hogy nem érték el a céljukat, nem borulsz ki, nem mérgeledsz, sírj, dühöngesz. Ha nem érték el a céljukat, lekopnak. Egyszerű, ugye?!

Észreveszed-e, milyen házimunkát végezhetnél el?

A legtöbb fiatal szerint a saját szobája mindenkinek a magánügye, de mi van az olyan közös területekkel, mint a konyha, a fürdő vagy a nappali?

Az, hogy te az őskőszobában érzed otthon magad, nem meglepő, és még csak nem is egyedül, hiszen nagyon sok fiatal van, aki csak az íróasztalán emelkedett papír-Himalájában ismeri ki magát, ha azonban anyu rendet rak, dührohammal küszködik, mert egyszerűen semmit sem talál meg.

Ha az ilyen kamasz kimerészkedik a birodalmából, és valamit nem talál ott, ahol annak a helye lenne (pl. tusfürdő a fürdő-kád jobb belső sarkán), akkor szintén hisztit csap. Ahogy nemtetszést kiváltó ok az is, ha nincs egy tiszta villa vagy tányér, amit elő lehetne venni, mert valaki nem mosogatott el, és még sorolhatnánk... De kinek a dolga lett volna? Anyukáé? Biztos?

Ha nem segítesz

Ugyanúgy, ahogy neked is jólesik, ha eléd teszik a főtt ételt, a szüleidnek is jólesne, ha besegítenél a házimunkába. Ha nem tudod, minek és hogyan kell nekilátni, kezdetben kérj valakitől segítséget, aki jártas a házimunkában, meg az interneten is keresgélhetsz, hiszen számos oldal foglalkozik az otthoni rendben tartásával. Nem arról van szó, hogy már holnap állj neki, és egyedül vágd puccba az egész lakást, csupán arról, hogy időnként te is besegíts a kisebb-nagyobb házimunkákba.

Ha segítenél, de nem hagyják

Előfordulhat olyan eset is, amikor hajlandóságot mutatva megkérdezed anyukádat,

hogy mit lendíthetsz például a konyhában, ő pedig elküld, hogy majd ő elvégzi, amit kell, később pedig morog, hogy már megint nem segítesz semmit. Ilyenkor jogos a kérdés: ha szüksége van a segítségedre, miért mond mégis nemet? Valószínűleg azért, mert szerinte már régen észrevehetted volna, hogy mit is kell csinálni, és ahelyett, hogy várod a „parancsot”, magadtól is nekiláthattál volna a munkának.

A sérelem mindkét oldalról nézve jogos lehet, ugyanis, ha tényleg elég idős vagy, akkor valóban észre kellene vened, mi a teendő. Viszont ha érdeklődsz, és valóban szükség van a segítségedre, anyukádnak igent kellene mondania az ajánlkozásodra.

Mindezen változtathat egy kiadós beszélgetés, mely során elmondhatod anyukádnak, hogy neked szükséged van az iránymutatásra, mert magadtól még nem veszed észre, milyen teendők elvégzésére van szükség stb. Megkérheted, hogy kezdetben mondja meg, mit kellene csinálnod, vagy hagyjon üzenetet egy cédulán stb. Így mindig tudni fogod, mikor van szükség a segítségedre, és egy idő után már szólnia sem kell, ha akad valami teendő.

Ha segítesz, de „nem jól csinálod”

Elveheti a kedved, ha te beleadsz apaitanyait, ennek ellenére az elvégzett munkádat kétkedő, illetve elnéző-sajnáló mosollyal jutalmazza a szülő, vagy éppen leszid, amiért még ezt sem tudtad normálisan megcsinálni.

Ebben az esetben is a beszélgetés segíthet, ahol a szülő elmondja, hogy szerinte miért nem teljesítetted jól az adott feladatot, és te is elmondhatod, miért gondoltad, hogy jól végezted a munkád. Sok szülő abba a hibába esik, hogy csak azt a módot tartja tökéletesnek, ahogyan ő csinál valamit, az meg sem fordul a fejében, hogy úgy is jó lehet, ahogy te takarítottál.

Ha ez a helyzet áll fenn, hangsúlyozd, hogy ti ketten nem egy és ugyanazon személy vagytok, ezért te másképpen viszonyulsz a feladatokhoz, neked egyszerűen máshogy áll a kezredre a munka, de attól még ugyanolyan jól elvégezted a feladatot. Esetleg kikérheted anyukád véleményét, szerinte mit rontottál el, min kellene változtatnod. Ha egyeztetitek a nézeteket és az elképzeléseket, minden szempontból hasznos lehet a végeredmény.

Hozzá tartozik az igazsághoz, hogy a házimunka igenis munka, amit el kell végezni, hacsak nem szeretnénk állandó kószban és káoszban élni. Persze ez nem azt jelenti, hogy a lakásnak non-stop ragyognia kell, de ajánlatos rendet tartani. Az alkalmanként mosogatóban hagyott mosatlan, vagy a szárítón hagyott ruha nem számít nagy bűnnek, csupán nem érdemes belőle rendszert csinálni.

Egyensúly kívül-belül

A jóga

A jóga célja a testi és a szellemi erők felébresztése. A jóganak több változata ismert, amelyeket a különböző személyiségtípusokhoz fejlesztettek ki. Indián kívül először a hatha jóga vált népszerűvé a 20. századi nyugati világban, ma már azonban Európában is szinte minden ága elérhető a jógaközpontok által.

A jóga lehetővé teszi, hogy rátalálj valódi önmagadra, belső értékeidre. Segít, hogy összhangba kerülj önmagaddal. A jógagyakorlatokkal felszabadítod a szunnyadó életenergiát, megnő a kreativitásod, nyugodtabb és rugalmasabb leszel – nemcsak fizikailag, hanem gondolkodásban is.

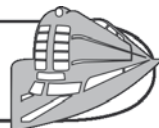
A jógát nemre és korra való tekintet nélkül bárki gyakorolhatja. Már az első alkalom után érezhető a jótékony hatása. A fogyásban is sokat segít, de természetesen az étrendre ilyenkor is figyelni kell. Olyan izmokat mozgat meg, amiről eddig nem is tudtál, hogy léteznek.

Élettel tölti meg testedet, megnyugtatja az idegrendszert, helyre rakja a csontokat, szépíti a bőrt, és még sok más pozitív hatása van.

Ha ki szeretnéd próbálni a jógát, ne otthon kezd el. Mindenképpen keress fel egy jógaútidőt, ahol odafigyelnek rád! A rosszul kivitelezett gyakorlatok, rossz mozdulatok sérüléshez vezethetnek.

Ezt a mozgásformát mindenkinek ajánljuk, hiszen elképesztő hatással van a szervezetre.

Barcelona

Ha szépségversenyt rendeznének az európai városok között – és zsűritag lehetnék –, akkor a Földközi-tenger partján fekvő Barcelonát biztosan „beszavaznám” az első háromba. Pedig ez az ezerarcú, szeszélyes „szépasszony” nemcsak különös hangulatával kábított el, hanem halálra is rémített egy csillagfényes nyári éjszakán...

Aki Barcelona közelében nyaral, és nem szakítja meg a tengerparti sütkérezését legalább egy napra, hogy valamelyest megismerje e csodálatos várost, az bűnt követ el önmaga ellen. Mert Katalónia fővárosa – Madrid örökös riválisa – annyi történelmi emlékekkel, szédítően gazdag múzeummal, és olyan sűrű-vidám éjszakai étellel fogadja az idegent, hogy aki egyszer itt járt, élete végéig nem felejt... Ám a „szépasszony” nemcsak szeszélyes, de néha veszélyes is. Nem én vagyok az egyetlen külföldi, aki szédült-boldogan sétált a párjával az óváros szívében, a Ramblason, aztán néhány perc múlva pénztárca és iratok nélkül kopogtatott rémülten a helyi rendőrkapitányság ajtaján. Igen, Barcelonában kirabolt minket egy Juan vagy Pablo (a rendőrök szerint egy Ali vagy Ahmed szabadította meg a páromat másodpercek alatt az autóstáskájától...). Akkor sírtam, kétségbeesetten, de ma már tudom: Európa bármelyik nagyvárosában megtörténhetett volna ugyanez, és Barcelona-szépasszony csak azért bánt el velünk, mert azt akarta, hogy legyünk óvatosabbak (óvatosabbak lettünk!), ráadásul a tudunkra adta, hogy az ő óvárosát „nem lehet elfelejteni”. Vagyis: máskor is vissza kell jönni, minden kellemetlen epizód ellenére...

Mindenki másba lesz itt szerelmes, mindenkinek más a leg... Van, aki a dús növényzetű, tágas parkokba, a tudatosan tervezett sugárutakban, a girbegurbga sikátorokba, a kőcsipkés gótikába vagy a Spanyol tér ámulatba ejtő szökőkútjaiba – a rafináltan megvilágított vízsugarak zenével kísért, lenyűgöző táncába – szeret bele. Van, aki a Spanyol faluért (az ország építészetét bemutató furcsa skanzenért), vagy a Montjuic-hegyről elének táruoló, szívébe markoló panorámáért, netán a Picasso Múzeumért rajong. És a piacok sűrű-vidám életéről még nem is beszéltünk! Utóbbiak kapcsán el kell mondanom: vidám, hangos, imádnivalóan temperamentumos a helyiek többsége. Az egyik piacon nagy zacskó olajbogyót kaptam (ajándékba!) egy természetes asszony-ságtól, mert kinyögtem néhány spanyol mondatot... Jelzem, ugyanezt tapasztaltam éttermekben, múzeumokban, mindenütt: a párom hiába beszélt tökéletes angolsággal, nemigen figyeltek rá, ám ha kiszenvedtem magamból néhány sebtében megtanult spanyol mondatot, lelkes mosolyok jutalmazták az erőfeszitésemet. Miért? Bonyolult a válasz. A lényeg talán az, hogy a spanyol (is) világnyelv... Gondoljanak csak az aprónak nemigen nevezhető Latin-Amerikára!

Magam (valószínűleg sokmillió turistával egyetemben) Kolumbusz és Gaudí Barcelonájáért rajongok leginkább. Egyáltalán nem zavar, hogy az említett urak között körülbelül ötszáz év a korkülönbség, hiszen mindketten meghatározták e várost. Döbbenetes hatású a királyi

rezidencia, a lépcsőjéről intett búcsút Isabella spanyol királyné Kolumbusz Kristófnak, amikor elindult arra a kalandos útra, amely Amerika felfedezésével végződött. És megrendítően impozáns az a hatvan méter magas oszlop is a tengerparton, amelyen Kolumbusz szobra áll, emléket állítva a kalandos sorsú tengerész hazatérésének.

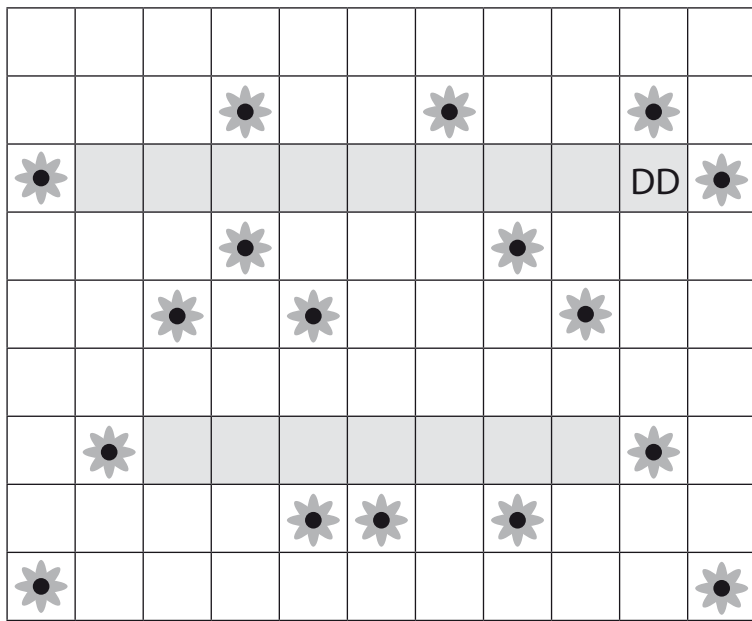
És Antoni Gaudí? Ó, ez a 20. század elején alkotó világhírű építész – a legtöbb barcelonai épülete ma már a világörökség része – úgy hagyott lenyomatot a városra, mint gyerek a gyurmán...! Különös épületeit, amelyek groteszken ötvözik a középkori építészetet a legmodernebb irányzatokkal, nem lehet elfedni! A legkülönösebb: a Sagrada Família. A Szent Család nevét viselő templomnál nemigen találunk furcsábbat Európában. Mintha játékos kedvű óriásgyerekek gótikus homokvárat csurgattak volna a város közepére. Lenyűgöző! Körbejárom, és percek alatt rájövök, hogy a hangyánál is parányibb vagyok... Ráadásul annak tudata is különös hangulatba sodorja az idegent, hogy ez az épületkolosszus a fiatal korában gazdag és irigyelt mestert szinte az örületbe kergette. Ráment élete utolsó tizenkét éve, a teljes vagyona, még földi pályafutása is a templom előtti úttesten ért véget: hetvennégy éves korában itt ütötte el egy villamos... A Sagrada Família nincs kész, az építkezés ma is tart. A tervek szerint Gaudí mester körülbelül húsz év múlva nézhet le elégedetten az égi kávéházból az akkora végleges formát öltő (fő) művére...

Ha a turistának kevés az ideje, akkor érdemes befizetnie szervezett városnézésre, ha maga kívánja felfedezni a „szépasszonyt”, akkor fontos eldöntenie, hogy melyik arcát kívánja megismerni. Mert az egészet lehetetlen! Hiszen a Rómával kapcsolatban gyakran emlegetett mondat – „a megismerésére kevés egy élet” – bizony Barcelona vonatkozásában sem túlzás...

V. K. I.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

- Elbírod a saját súlyod?

- Persze.

- ...

(A poén a rejtvényben lesz, de előbb rakd be a fel-tüntetett szavakat, betűhalmazokat a rejtvényhálóba.)

Kétbetűsek: EB, HY, IP, MI, MM, OI, RO, RÁ, SÓ.

Hárombetűsek: INA, NÓA, ÓIR, OHÓ, ÓTA, ZSO, ZRI.

Négybetűsek: DEKA, GION, KÓRÓ, LEVA, NEVE, ÓDON.

Ötbetűsek: DDIOR, ÓRION, RIADÓ, VELED.

Hatbetűs: ADATOL.

Hétbetűsek: APRÓZTA, HARAGOS.

Kilencbetűs: BADACSONY.

Tizenegy betűsek: ILLEMTANÓRA, MADAGASZKÁR.

Betűrejtvények

1

		TÖR						
A			Y	A	JOG			
	V							

2 Kossuth Lajos mondása

		M					
NM				DIG			
	I						

3

	ÉR	TL	MŰ				

Olvasd össze a megfejtéseket, és megkapod az aforizmát.

Skandináv rejtvény (21.)

Rejtvényünkben Takács Ilona vajdasági költőnő Június című versének három sora rejtőzik.

	KÖLTŐZŐ-MADÁR	HÁZI-PARI ESZKÖZ	GOMB BETŰI	...BA ESIK	FINOMAN ÉRZÉKELTETTE	1001	FÖLD ALATTI KÖZLEKEDÉSI ÚT	
	50	JÁTEKSZER	ZÉRÓ			FÉL ÖT	...-KE	
								M
	AZ EGYIK OLDAL		ÉRZÉK-SZERV ... DE JANEIRO			DÉL	NÁLA LEJEBBRE	
							RANGJELZŐ	
							EZ	
KELET	TAKAROS	49	400	EGY	NYUGAT A MŰVÉSZET EGYIK ÁGA	SZARVAS-MARHA RÉSE	SZ	
			OXIGÉN	ROPOGÓS				
SZÖVETSÉG							50	Ú.V.
NŐI NÉV								SUGÁR
			ROSSZAL-LÁST FEJEZ KI	LÓRÁN LENKE	EZ	SEZLON RÉSE	LEJEGYEZTE (ÉK. H.)	
				CELJE		EEE	FÉL TÍZ	
Y.T.		ELEMEL						JAPÁN
		EME			KERTI NÖVÉNY	LUXEMBURG		BELGIUM
								AUSZTRIA
	LA							

Anagramma

					KOSÁR
					GYANU
					PÁLMA
					SAKÁL
					PÁLYA
					PLÁNE
					KACSO
					UGRÁS

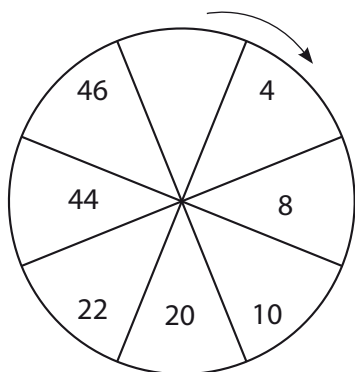
A megadott szavak betűiből képezz új, értelmes szavakat, és írd be őket a hálózatba. A kiemelt oszlopban egy veszélyes rovar nevének kell kialakulnia.

Szóbetoldó

		R				D		
	S	Z				R	E	
E	L	T				R	T	E
	E	P				D	O	
		B				N		

Olyan szót kell találnod, amely minden sorba beilleszhető. Csak vigyázz, hogy értelmes szót kapj!

Körszámтан

A számok egy bizonyos logikai sorrendben követik egymást.

Kicsi sarok

A válasz a rejtvényben

1

B	C	L
O	☀	M
I	A	M

Asztalszerű, húros ütőhangszer

(A lóugrás szabályai szerint fejtsd a rejtvényt.)

2

C	A	K
A	☀	I
L	S	T

Egykerekű kézi szállítóeszköz

Szókihúzó

B	Á	T	O	R	T	I
S	I	L	K	Ó	L	A
Z	L	C	P	Z	D	É
Ó	P	A	I	Z	N	Y
A	R	B	Ú	K	R	A
T	I	S	Z	A	L	☀
R	C	L	Á	S	T	I

A hálózatban levő betűk közül húzd ki a megtalált szavakat. A megmaradt betűk összeolvasva adják a megfejtés szavát.
BÁTOR
BICIKLI
CSÚZDA
KÓLA
OLLÓ
RIBIZLI
TISZA
TÓPART

A 20. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– A pap bácsi állandóan rólam meg valami Ádámról beszélt.

Betűrejtvények

1. Nagyfény, 2. Kishegyes, 3. Elemér, 4. Melence

Szókihúzó

vitorlázás

Keresztszavak

Vízszintesen: odarepül, csantavéri, ortopédia
 Függőlegesen: kamatozik, gyarapodó, belevéste

Ölelkező szavak

1. cipő, 2. vő, 3. kor, 4. nő

Játék a szavakkal

csuka

Névben név

1. Eszter, 2. Ede, 3. Andi, 4. Ila

A 19. skandináv rejtvény megfejtése:

LAVOTTA JÁNOS, MENÜETTEK, VERBUNKOSOK, POLONAISE

Könyvjutalmat kap

Jaksa Dániel, Szabadka

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

Reptess sárkányt!

A sárkányeresztés ma kedvelt szabadidős sport, de azt tudtad-e, hogy több tudományos kísérletben is fontos szerepük volt ezeknek a könnyű, zsinórral irányítható repülő szerkezeteknek?

A sárkánytörténelem több mint kétezer évvel ezelőtt Kínában kezdődött. Egyes források szerint egy híres kínai feltaláló az i. e. 4. században olyan famadarat szerkesztett, ami napokig is képes volt a levegőben maradni. Feltételezések szerint ez valójában egy madár formájú sárkány volt. Az első zsinóros sárkányok alig 200 évvel később, szintén Kínában bukkantak fel, onnan pedig egész Ázsiában elterjedtek. Mindenütt kialakultak jellegzetes formák, díszítések, és a sárkány alapanyaga is más és más volt. Készíthették papírból, finom selyemből, vagy éppen pálmalevélből, sokszor könnyű bambuszkezetre rögzítették. A látvány legalább annyira fontos szempont volt, mint a szerkezet és reptetési technika, a zsinórok száma és elhelyezkedése, ami a levegőben maradási garántálta.

Hobbieszközből kísérleti kellék

A sárkányeresztés már a középkorban népszerű időtöltés volt Európában. Vitattak, hogy az itt készített sárkányokhoz a kereskedők által keletről hozott pompás darabok adtak-e mintát, vagy a rómaiak szelzsákhoz hasonló, hosszú rúdra tűzött harci zászlója, a pennon.

Egy biztos, a könnyű repülő szerkezetek gyorsan meghódították a kontinenst. Olyannyira, hogy a 18. század elején Franciaország közparkjaiban megtiltották a reptetést, mert rendszeressé váltak a csetepaték a sárkányok szerelmesei között. A repülés mindig is foglalkoztatta az embert, gondolj csak a görög mitológiából Daidaloszra és Ikaroszra, akik tollból és viaszból készített szárnyakkal menekültek Knószszoszból. Tudjuk azt is, hogy Leonadro da Vinci már a 15. században készített vázlatokat egy, az embert magasba reptető szerkezetről. Nem csoda hát, hogy a zsinórral magasban tartott sárkányok az újkortól egyre gyakrabban bukkannak fel tudományos kísérletekben. Sir George Cayley, az aerodinamika atyja a 18. század végén repülési kísérleteihez sárkányt használt, később sárkányokból szerkesztett V állású siklószárnyat, amely a stabilitást növelte. De találkozunk sárkányokkal az ejtőernyős fejlesztések, az időjárási mérések és a légi fényképezés történetében is.

Hogyan reptess sárkányt?

A sárkányreptetés egyik alapszabálya, hogy megfelelő szél kell hozzá, teljes szélcsendben vagy viharos időben nem érdemes próbálkozni. Mindig nyílt terepen sárkányozz, ahol nem állnak fák vagy épületek a reptetés útjába. A sárkány háttal állj, a sárkány legyen a széllel szemben. Az eresztő zsinórt óvatosan adagold, legyen mindig feszes. Ha jó a szél, nem kell futni a sárkánnyal, hogy a magasba emelkedjen. Nem árt viszont egy segítő, aki felemeli a sárkányt, hogy a szél belekapjon. Ha már fent van, a zsinór eresztésével magasabbra kormányozhatod, feltekerésével lejjebb húzhatod. Egy kis gyakorlattal manőverezhetsz is vele. Haladó sárkányeresztők a két-zsinóros és összeépített változatokat is kedvelik.

Éltkortól függetlenül sokan szeretnek papírsárkányt eregetni. Ha ügyes vagy, házilag is elkészítheted a saját papírsárkányodat.

Amire szükséged lesz: két egyenes faág vagy hurkapálcika, erős fonál, papír, hosszú zsinór, szalag, olló, ragasztószalag.

1. Két vékonyabb, egyenes faágot keresztformába helyezve kötözz össze a közepénél, majd a négy végét vágd be kb. 2 cm-re. A négy vég egyikére tekerj körbe egy erősebb fonalat, majd ezt kötözd körbe mindegyik véghez.

2. Következik az elkészült váz papírra illesztése. Papírból vágd ki a sárkányformát, amelynek néhány centiméterrel nagyobb-nak kell lennie a váznál, hogy a kifésztett

Papírsárkány készítése

szálakat jól le tudd ragasztani. Természetesen tetszés szerint díszítheted, rajzolhatsz neki arcot stb.

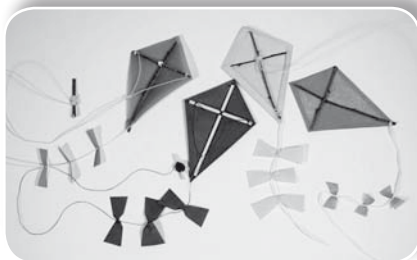
3. Ezután vágj ki a papírsárkány szélességének megfelelő négy darab papírsávot, melyeket csíkokra bevagdosva ragassz fel a négy oldalra, és várj néhány percig, hogy jól megszáradjon.

4. Egy hegyes szerszámmal hozz létre két lyukat egymással szemben a papír közepén, ott ahol összekötözted az ágakat. Ezután a sárkány két széléről köss át két cérnát átlósan úgy, hogy a közepénél találkozzanak. Ennek fele épp a középpontonál lesz, ahová a két lyukat vágtad. Most egy darab cérn-

val a sárkány harmadik végét is kösd oda a közepéhez, és a három szálát egybekötözve erősítsd hozzá a kötélhez, amellyel majd a sárkányt eregeted.

5. A szabadon maradt sarokrészhez illeszd a sárkány „farkát”, ami lehet egy vékony, csík alakú rongydarab vagy szalag, amire kötözhetsz néhány masnit. A reptető-zsinór legyen elég hosszú, és ahhoz, hogy könnyedén tudd a sárkányt irányítani, javasolt egy kis fadarabkára nyolcas formában felülről lefelé feltekeríteni.

Jó szórakozást!

Székely veszekedés

A székely bácsi összeveszik az asszony-nyal. Dühösen kimegy a házból, és becsapja az ajtót. Tizenhét év múlva visszamegy. Kéri az asszonyt:

- Hol voltál?
- Mire a székely:
- Kinn!

Állatkertben

Az öreg székely bácsi felmegy Pestre az állatkertbe, hogy életében legalább egyszer lássa azt. Nagyon tetszik neki, sorra nézi az állatokat: a majmokat, a tigriseket, struccokat stb. Odaér a zsiráfok kifutójához. Nézi a zsiráfot, nézi, csóválja a fejét. Már vagy egy órája bámulja tátott szájával, mire hitetlenkedve csak ennyit tud mondani:

- Márpedig ilyen állat nincs!!

Szellemes buli

- Buli után szellemfiú a szellemlánynak:
- Hazakísérhetlek?

Zseni

- Miért nem simogatják a zseni fejét?
- Mert vág az esze!

A káromkodó papagáj

Egy idős hölgy papagájt vásárol az állatkereskedésben, ám otthon elkeseredve fedezi fel, hogy a madár reggeltől estig folyamatosan káromkodik.

- Na figyelj Lóri, büntetésből beteszlek a mélyhűtőbe egy negyed órára.

A büntetés letelte után megkérdezi a papagájtól:

- Na Lóri, jobb belátásra tértél?
- Ide figyelj, te boszorkány! Mielőtt felelnék, gyorsan mondd meg: az a szegény csirke ott bent, mit követett el ellened?

Fogorvoshoz megy

Két virág beszélget a réten. Az egyik megkérdezi a másiktól:

- Nincs kedved délután eljönni velem moziba?
- Sajnos nem érek rá, fogorvoshoz megyek.
- Fogorvoshoz? De hiszen nekünk virágoknak nincsenek is fogaink!
- Az igaz, de én gyökérkezelésre megyek!

Szaunák

- Két szauna beszélget:
- Téged miért zártak be?
- Gőzöm sincs.

Találós kérdés

- Mi az: feldobjuk, nem történik semmi, leesik, a szomszédban felkapcsolódik a vilány?
- ???
- Véletlen egybeesés.

Egerek

Sétálnak az egerek a mamájukkal. Elrepül felettük egy denevér.

- Megszólal a kisegér:
- Nézd, mama, angyal!

Szállodai ébresztés

Egy idősebb üzletember bejelentkezik egy hotelbe. A recepciós ajánlja neki a reggeli telefonos ébresztést.

- Köszönöm, nincs rá szükségem - feleli a férfi. - Minden reggel felébredek magamtól már 5 órakor.

- Nos uram - mondja a recepciós -, akkor nem hívná fel a 217-es és a 231-es szobát reggel, én meg alhatnék 8-ig...

Guinness-rekord

Két rendőr beszélget:

- Te, én be fogok kerülni a Guinness könyvbe!
- Hogy-hogy?
- Kaptam egy társasjátékot, amire az volt írva, hogy 2-től 6 évig. De nekem sikerült 1 év alatt kiraknom!

Történelem

Az őseember kisfia hazaviszi a bizonyítványát, és az apja elkezd rá ordítani:

- Fiam, azt még megértem, hogy halálszatból csak kettést kaptál, de hogy történelemből is, pedig csak fél oldal az egész?

A legnagyobb király

- Te Gizike, nagyon szépen fejlődik az osztályod. Arra a kérdésre, hogy ki volt a legnagyobb királyunk, már csak nyolcan írták, hogy a Burger King!

Kalóz

A kalózkapitányt meglátogatja az unokája.

- Nagypapa igaz, hogy te egy rettegett kalóz vagy?

- Nos, igen. Én vagyok a leghírhedtebb kalóz széles e világon.

- És nagypapa, neked miért van kampó a bal kézfejed helyén?

- Nos, amikor értem küldtek egy flottát, hogy elkapjanak, a nagy túlerővel szemben vívott kardcsatában levágták. Ám így is mi nyertünk.

- És nagypapa, miért van neked fél szemed?

- Hát az úgy történt, hogy egy muslinca szállt a szembe, és...

- Nem azt mondtad, hogy a papád asztronauta?

- Halló! Én vagyok az?

Herceg

Egy fickó kifogja az aranyhalat.
 – Ha visszadobsz, teljesítem egy kívánságod!
 – Mindig is híres, gazdag ember szerettem volna lenni. Azt kívánom, hogy legyek mondjuk egy herceg!
 – Rendben, este lefekszel, és holnap reggelre egy híres, gazdag herceg bőrében ébredsz. A fickó nagy boldogan lefekszik este aludni, majd reggel ébresztik:
 – Ferenc Ferdinánd, ébredjen, megérkezünk Szarajevóba!

Intő és verés

– Miért sírsz, Pistike?
 – Mert a tanító bácsi intőt és verést ígért a testvéremnek, amiért az egy békát dugott a táskájába.
 – És ez neked miért fáj?
 – Mert ikrek vagyunk, és a tesóm már hazament.

Szórakozott tanár

Biológiaórán a szórakozott tanár mondja a gyerekeknek:
 – A mai óránk anyaga egy béka felboncolása lesz. Hoztam is egyet magammal.
 Ezzel benyúl a köpenye zsebébe, elővesz egy zacskót, a zacskóból egy sonkás szendvics csúszik ki.
 Mire a tanár tünődve:
 – Pedig határozottan emlékszem, hogy megettem a tízóraitam!

Kidőlt fa mellett

A nyuszika egy kidőlt fa mellett ácsorog. Arra megy a farkas és megkérdi:
 – Te nyuszika! Ki döntötte ki ezt a fát?
 – Természetesen én! De azért egy kicsit a medve is segített...

Luxuskocsi

– Drágám, szeretnél egyszer egy hatalmas, kék, sok-sok lóerős kocsiban utazni, amelyet nem kell vezetni, mert sofőr ül a volán mögött?
 – Igen, ez nagyszerű lenne!
 – Akkor gyere, szálljunk fel a buszra!

Állomásfőnök

Egy utas odamegy a kisváros vasútállomásán az állomásfőnökhöz, és azt kérdezi tőle:
 – Mondja uram, miért fekszik ez az állomás fél órányira a vároستól?
 – Mert azt akartuk, hogy lehetőleg inkább a sínekhez legyen közel.

Hideg

Dermesztő hidegben, lehúzott ablakkal száguld a busz. A didergő utasok megjegyzik a sofőrnek:
 – Igazán felhúzhatná az ablakot, odakint nagyon hideg van.
 – Na és mit gondolnak, ha felhúrom, akkor odakint melegebb lesz?

Zongoracipelés

Két költőtető egy hatalmas zongorát cipel fel a 10. emeletre. A lift nem működik. Mikor már a 9. emeleten vannak, megszólal az egyik:
 – Te Józsi, van egy jó meg egy rossz hírem. Melyiket mondjam előbb?
 – Na, mondd a jót!
 – Már a kilencediken vagyunk.
 – És mi a rossz?
 – Az, hogy a másik házba kellett volna felvinni a zongorát.

Jegyek

Két férfi utazik a vonaton. Jön az ellenőr, ellenőrzi a jegyeket, majd megy kifelé a fülkéből. Azt mondja az egyik fickó:
 – Látod, nem vette észre!
 Ezt hallván az ellenőr szól a felettesének. Az is ellenőrzi a jegyeket. Ő sem talál semmi kivétlnivalót.
 – Látod, ez sem vette észre.
 Hát hívják a főellenőrt. Ellenőrzi a jegyeket, de nem talál semmi furcsát.
 – Látod, ez sem vette észre.
 – Megmondanák, hogy mit nem vettünk észre?
 – Csak annyit, hogy kicseréltük a jegyeinket.

Kovács Józsi

Egy részeg ember botorkál hazafelé az utcán. Megállítja az első járőrelőt:
 – Elnézést! Nem tudja véletlenül, merre lakik a Kovács Józsi?
 – De hiszen maga az!
 – Azt én is tudom, csak azt nem, hogy hol lakom!

Balra van nyugat

– Katona! Ha balra van nyugat, jobbra pedig kelet, akkor mi van a háta mögött?
 – A hátizsákom.

Téglák

Megy egy ember a sivatagban egy-egy téglával a hóna alatt.
 Találkozik egy másikkal, aki megkérdezi:
 – Minek neked azok a téglák?
 – Te nem érted? Ha jön az oroszlán eldobom, és akkor gyorsabban tudok futni.

Nyelvtanórán

– Pistike, mondj egy igekötőt és egy névmást!
 – Ki? Én?

– Muszáj a fiuknak megenni ezt a szörnyű brokkolit?

– Ha dolgoznál egy kicsit, nem gondolnák rólad, hogy szobor vagy.

Nyári táborok Pacséron!

Van egy varázslatos hely Vajdaságban! Sokan jártak már itt. Figyeld csak: ha mesélni támad kedvük, hamarosan erről a helyről kezdenek el beszélni. Itt sok minden megtörténhet, és meg is történik. Eddigi életed legszebb nyara hamarosan megérkezik. Készen vagy? Indulhatunk?

Te melyik táborban vennél részt legszívesebben? Válaszd ki a www.taborok.net honlapon! De nem árt iparkodnod, mert néhány altábor már megtelt!

14. Ügyesség- és készségfejlesztő játéktábor

2013. július 5–12. Ebben az időpontban néptánc altábor is!

El tudod képzelni, hogy milyen lehet úgy táborozni, hogy a szervezők arra figyelnek legjobban, hogy te jól érezd magadat? Azon török a fejüket, hogy mit találjanak ki, ami neked biztosan jó. Ennyi ökörség egy helyen nem volt még sehol máshol. Ne aggódj, itt nincs iskolai fegyelem, nem az agyonra unt felnőttek együgyű játékaikat kell kibírni. A játéktáborban különleges játékok várnak, amikkel máshol biztosan nem találkozol. És minden évben más. Kérdezd csak meg azokat, akik már korábban többször is jártak itt.

A szülőknél: Ez a tábor tudatosan és célzatosan összeállított játékokból áll, amelyek észrevétlenül, a játék leple alatt viselkedési normákat mutatnak, leleményességre, kreativitásra, együttműködésre, toleranciára tanítanak, és készségeket fejlesztenek. Mindezt úgy becsomagolva, hogy élményt jelentsen a gyerekeknek. Valójában ettől egyedülálló a játéktábor. Az élménypedagógia rendkívül hatásos módszereit alkalmazzuk arra, hogy tanítsunk: közösségben élni, készségeinket kibontakoztatni, vállalni önmagunkat, elfogadni másokat, és egyéb furdangokat.

10. Kamasztábor

2013. július 5–12. (Program-szervezés, önismeret, foci, fitness, írászat)

Nem is annyira egyszerű a minket körülvevő világot megérteni, és főképp megértetni a világgal, hogy mit akarsz. A kamaszkor szép, szép, de nehéz is. Különösen akkor, ha nem kapod meg azt a segítséget és figyelmet, amit joggal elvársz a környezetedtől. Ilyenkor nagyon jól jönne egy sziget, ahol megértenek, ahol tudják, mi jó neked. Ezért van a kamasztábor!

21. MIT-tábor

2013. július 14–21. (Néptánc, írászat, modellezés, hiphop, kézművesség, fitness, foci, informatika, önismeret, színházat, nem mindennapi földrajz, fadaragótábor)

A tehetségpogozó MIT-tábor a szakterületek egész sorát kínálja neked. Csak nézd végig a kínálatot, és biztosan megtalálod benne azt a témát, ami téged is érdekli. Itt nem kisiskolások szinten folyik a tanulás. Ehelyett: szakemberek foglalkoznak veled, akik bevezetnek a választott tudományág rejtelseibe. Megmutatják azokat az érdekességeket, és összefüggéseket, amikről eddig még nem is hallottál, vagy ha mégis, akkor nem volt eléggé érthető. Ez a birodalom végtelen. Amennyit megismersz belőle, annyi a tiéd.

Egy hét alatt bejárhatod a birodalmadat. Lehetséges, hogy te leszel a jövő elismert tudósa? Ideje hozzáfogni! Látogasd meg a www.taborok.net oldalt, és jelentkezz online, mielőtt még megtelik a kedvenc táborod! Ha nem vagy internetközeli, akkor hívd a +381 63 7683 641 telefonszámot! Keress meg bennünket a Facebookon is: www.facebook.com/taborok

A Kátai-tanya nyári programajánlata

2013. június 17–22.: Ovis tábor

2013. június 24–29.: Sporttábor

2013. július 1–6.: Kézműves tábor (dátumváltozás!)
2013. július 11–14.: Vajdasági Szabadegyetem – VIFÓ (dátumváltozás!)

2013. július 15–20.: Lovas tábor + Kézműves II. tábor
2013. július 22–27.: Sporttábor + Fényképésztábor
2013. július 27–augusztus 1.: Lovas tábor II. + Firka tábor
2013. augusztus 2–4.: Kárpát-medencei Nagycsaládos Találkozó

2013. augusztus 5–10.: Angol tábor

2013. augusztus 10–17.: Szép Szó tábor

2013. augusztus 19–24.: Zöld tábor

2013. augusztus 26–31.: Hazavárási tábor családoknak

Ha szeretnéd az idén is hasznosan és szórakozva eltölteni a nyári szünet egy hetét, jelentkezz mielőbb a következő telefonszámon: 024/731-222.

Bővebb információt pedig itt találhattok: <http://katali.rs/>

Természettábor – huszadik éve!

Helyszín:

Hajdújárás–Nosza, Róka-tanya

A természet, a környezet megismerése kicsit másképp, mint ahogyan az az iskolában lehetséges...

Kézműves foglalkozások

És ami nem maradhat el:

a mindennapi lubickolás a Ludasi-tóban

a tábortűz (...történetekkel),

a játék (kiütőcske, sárkányeregetés, asztalitenisz, foci, csocsó...)

horgászat

barangolások

Időpont: július 7–13. (általános és középiskolások)

A táborozás díja: 60 euró

Érdeklődni, bejelentkezni: 024/541-686, 024/596-064,

marticske@gmail.com

h.istvan@open.telekom.rs

Poszterünkön Macklemore (valódi nevén Ben Haggerty, amerikai repper és zeneszerző), Fekete Mária nagyikindai olvasónk kérésére.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfolyosó): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncez Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasmam@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info